

Vlaanderen
is media

20
24

VRM

Jaarverslag 2024

VLAAMSE
REGULATOR
VOOR DE MEDIA

Onafhankelijk toezichthouder voor
de Vlaamse audiovisuele media

vlaamseregulatormedia.be

Jaarverslag 2024	3
Voorwoord	3
Het jaarverslag in een notendop	5
1. Organisatie	6
<i>1.1. Missie</i>	6
<i>1.2. Structuren en taken</i>	6
1.2.1. Raad van bestuur	6
1.2.2. Algemene kamer	7
1.2.3. Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen	8
1.2.4. Beoordelingscommissie (i.k.v. stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector)	9
1.2.5. Administratie	9
2. Werking van de VRM	11
<i>2.1. Vergaderingen</i>	11
<i>2.2. Het reglementair kader</i>	11
<i>2.3. Het financieel kader</i>	17
<i>2.4. De VRM als aanspreekpunt en kenniscentrum</i>	18
3. Beslissingen van de algemene kamer	20
<i>3.1. Algemene bespreking van de beslissingen</i>	20
<i>3.2. Overzicht van de beslissingen</i>	31
4. Beslissingen van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen ... 34	
<i>4.1. Beslissing 2024-041: klacht tegen VRT (Thuis - VRT1) ongegrond verklaard</i>	34
5. Economische analyse van de sector	36
<i>5.1. Mediaconcentratie</i>	36
<i>5.2. Marktanalyse</i>	37
<i>5.3. Samenwerking met andere NRI's</i>	38
<i>5.4. Netneutraliteit</i>	39
6. Toezicht beheersovereenkomst VRT	40
7. Contacten met andere instanties	41
8. Content Creator Protocol (CCP)	44
9. Nieuwe uitdagingen, bedenkingen en aanbevelingen	45
<i>9.1. Vernieuwde stimuleringsregeling</i>	45
<i>9.2. Prominence</i>	45
<i>9.3. Restricties aantal DAB+-omroepen</i>	45
<i>9.4. Update must-carry regelgeving</i>	46
<i>9.5. European Media Freedom Act</i>	46
<i>9.6. Digitaledienstenverordening</i>	48
10. Overzicht monitoring 2024	49

Jaarverslag 2024

Voorwoord

In het najaar van 2024 verhuisde de administratie van de VRM van het vertrouwde Ferrarisgebouw naar het gloednieuwe Marie-Elisabeth Belpairegebouw. Marie-Elisabeth Belpaire was een van de invloedrijkste vrouwen in het Vlaanderen van het einde van de 19de, begin 20ste eeuw. Ze organiseerde onderwijs voor vrouwen en zette zich sterk in voor de toegang van vrouwen tot hogescholen en universiteiten. Ze schreef ook tal van boeken en groeide uit tot een grote naam binnen de Vlaamse katholieke literatuur.

Deze effectieve verhuis was het slotstuk van een maandenlange voorbereiding waarbij heel wat gearchiveerd, gedigitaliseerd, in- en terug uitgepakt werd.

Het voorbije jaar werd binnen de diensten van de Vlaamse overheid de bevraging 'Welzijn op het werk' gehouden. De beoordelaars van deze bevraging lieten de VRM weten dat de organisatie op dit punt geen enkel verbeterpunt heeft. De VRM krijgt, als enigste binnen de Vlaamse overheid, een 10 op 10. Een resultaat waar we heel trots op zijn.

Als sinds vorig jaar, maar ook de komende maanden, zal de aandacht liggen op informatieveiligheid. Het gaat om het voortdurend bepalen van risico's, het inschatten van en kunnen reageren op mogelijke incidenten en het nemen van adequate maatregelen op basis van risicomanagement. Ook op dit vlak hebben we de ambitie om een van de beter scorende organisaties van de Vlaamse overheid te worden.

In ons recentste rapport Mediaconcentratie in Vlaanderen wees de VRM op de economische moeilijkheden binnen de Vlaamse mediasector. Intussen hebben verschillende Vlaamse mediaspelers ook publiekelijk aangegeven dat ze - zonder overheidsingrijpen - in de nabije toekomst structureel verlieslatend zullen zijn.

Zoals u dat van ons verwacht hebben we in 2024 een aantal belangrijke beslissingen genomen, beslissingen die richtinggevend zijn binnen het Vlaamse media-ecosysteem. Samen met de andere betrokken regulatoren hebben we op het vlak van de marktanalyse ruimte gegeven voor overleg binnen de telecomsector zelf. De verschillende distributeurs kunnen op deze manier, samen, de uitrol van fiber waarmaken.

Wat de content creators betreft blijkt uit een intern onderzoek van december '24 dat 82% van de online video's van onze Vlaamse influencers een duidelijk label gebruiken om commerciële communicatie aan te duiden. Dit aangevuld met een platformaanduiding en het taggen van de commerciële partner. De resultaten van dit onderzoek bevestigen de positieve tendens van het duidelijk herkenbaar maken van commerciële communicatie door Vlaamse content creators. De Vlaming kan dus, sinds de publicatie van het CCP ruim drie jaar geleden en het uitoefenen van het toezicht op deze regelgeving door de VRM, beter herkennen wanneer de video's op sociale mediaplatformen commerciële communicatie bevatten.

Het aantal door de VRM gevolgde accounts op de verschillende platformen is intussen sterk toegenomen in vergelijking met eind 2023. De grootste stijging zien we bij TikTok (79%), gevolgd door Instagram (44%) en YouTube (28%).

In 2025 is het uitkijken naar de nieuwe, eengemaakte stimuleringsregeling. Vlaanderen is hiermee een van de eerste regio's in Europa waar ook aanbieders van videoplatformdiensten zullen moeten bijdragen aan de productie van audiovisuele werken. De administratie van de VRM heeft het

afgelopen jaar hiervoor de nodige contacten gelegd en de aanbieders van de betrokken videosharingplatforms de nodige informatie verschaft.

Daarnaast gaat ook EMFA (European Media Freedom Act, of Europese verordening mediavrijheid) van start. Deze omvat een reeks nieuwe regels om het pluralisme en de onafhankelijkheid van de media in de EU te beschermen. EMFA richt een Europese Raad voor Mediadiensten op die een belangrijke rol zal spelen bij de toepassing van de EMFA. Deze Europese Raad komt in de plaats van ERGA, de bestaande samenwerking tussen de Europese mediaregulatoren.

De EMFA voorziet een aantal bijkomende taken voor de mediaregulatoren van de lidstaten, en dus ook de VRM.

Begin 2022 werden tijdelijke zendmogelijkheden voor lokale DAB+-proefprojecten door de VRM mogelijk gemaakt. Iets meer dan de helft van de lokale radio's neemt deel aan dergelijk bovenlokaal DAB+-proefproject. Bij het recent gehouden symposium bleek dat de digitale uitzendmogelijkheden door de lokale radiosector zeer gewaardeerd worden. Deze proefprojecten werden inmiddels verlengd maar zullen eind januari 2026 aflopen.

Aangezien er nog geen concreet perspectief is op een DAB+-frequentieplan voor de lokale sector, moet in 2025 worden nagedacht om de continuïteit van de huidige uitzendingen te verzekeren om ook de lopende transitie van FM en DAB+ niet te laten stokken. De lokale radio's willen mee op de trein.

De VRM zal daarvoor in overleg moeten gaan met het kabinet van de minister voor Media en haar administratie om hiervoor de modaliteiten te bepalen. De visie van de deelnemende lokale radio's werd hieromtrent ook gevraagd bij de jaarlijkse evaluatie. Alleszins zullen er in 2025 knopen moeten worden doorgehakt inzake de mogelijke verlenging van de lokale DAB+-proefprojecten en de concrete uitwerking ervan.

Matthias Storme (voorzitter raad van bestuur)

Joris Sels (gedelegeerd bestuurder)

Het jaarverslag in een notendop

De **algemene kamer** van de VRM nam in 2024 **68 beslissingen**.

De **kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen** nam in 2024 **1 beslissing**. Het betreft een klacht tegen de uitzending van de fictiereeks 'Thuis' (VRT1).

Het overgrote deel van de in 2024 genomen beslissingen zijn het gevolg van een ambtshalve onderzoek. Het voorbije jaar voerde de VRM **309 monitoringsopdrachten** uit bij de openbare, regionale en particuliere televisieomroeporganisaties. Er waren **331 opnamemomenten** bij de openbare en particuliere radio-omroeporganisaties.

De VRM monitort op dagelijkse basis Vlaamse content creators op sociale mediadiensten op de toepassing van de mediaregelgeving, met focus op duidelijke herkenbaarheid van commerciële communicatie. Meer in detail betreft het eind 2024:

- **2.200 profielen op Instagram** (+44% vs eind 2023)
- **2.205 profielen op TikTok** (+79%)
- **710 kanalen op YouTube** (+28%)
- **569 streamers op Twitch** (+2%)

De monitoring van de Vlaamse content creators heeft in 2024 onder meer geleid tot **19 beslissingen van de algemene kamer betreffende content creators die commerciële communicatie in hun online video's niet duidelijk herkenbaar maakten**. In 18 gevallen was er sprake van een inbreuk op het Mediadecreet. Daarbij werd 15 maal een waarschuwing uitgesproken, in drie gevallen werd een administratieve geldboete van 1.500 euro opgelegd.

In december 2024 voerde de VRM opnieuw een **onderzoek naar het gebruik van de labels "advertentie", "publiciteit" en "reclame" door de Vlaamse content creators**. Hierbij werden 2.829 video's bekeken op de verschillende socialemediakanalen (YouTube, Instagram, TikTok en Twitch). 14% van deze video's bevatten commerciële communicatie (exclusief zelfpromotie). **In 82% (afhankelijk van het socialemediakanaal) van deze video's waren de labels "advertentie", "publiciteit" of "reclame" in één oogopslag duidelijk zichtbaar, werd het merk vermeld en werd dit eventueel aangevuld met de platformaanduiding.**

De resultaten van dit onderzoek bevestigen de **positieve tendens van het duidelijk herkenbaar maken van commerciële communicatie door Vlaamse content creators**.

De Vlaming kan dus, sinds de publicatie van het CCP drie jaar geleden en het uitoefenen van het toezicht op deze nieuwe regelgeving door VRM, beter herkennen wanneer de video's op sociale mediaplatformen commerciële communicatie bevatten.

Aan het van dit jaarverslag situeert de VRM nog enkele **bedenkingen en aanbevelingen**. Deze hebben te maken met:

- Vernieuwde stimuleringsregeling
- Prominence
- Restricties aantal DAB+-omroepen
- Update must-carry regelgeving
- European Media Freedom Act

1. Organisatie

1.1. Missie

De VRM is de **onafhankelijke toezichthouder voor de Vlaamse audiovisuele media. In het belang van Vlaamse kijkers en luisteraars** ziet hij er op toe dat de mediaregelgeving zoals beschreven in het Mediadecreet, in Vlaanderen nageleefd wordt. De VRM komt tussen bij eventuele geschillen en behandelt klachten over en meldingen van mogelijke inbreuken op de regelgeving.

Voorts waakt hij specifiek over de bescherming van minderjarigen en over onpartijdigheid op de Vlaamse radio en tv. Tot slot beheert de VRM de toekenning van mediavergunningen aan Vlaamse audiovisuele media. De VRM werd in 2006, in navolging van een richtlijn van de Europese Unie, opgericht door de Vlaamse overheid.

De VRM nam de taken over van het voormalige Vlaams Commissariaat voor de Media (VCM), de Vlaamse Kijk- en Luisterraad en de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie. Met de oprichting van de VRM werd ervoor gezorgd dat het toezicht op de Vlaamse audiovisuele media door slechts één autonome instantie gebeurt.

De *missie* van de organisatie is omschreven in artikel 218, § 1, van het Mediadecreet: *'De Vlaamse Regulator voor de Media heeft als missie de handhaving van de mediaregelgeving binnen de Vlaamse Gemeenschap, het beslechten van geschillen over de mediaregelgeving en het uitreiken van media-erkenningen en -vergunningen, overeenkomstig de regelgeving.'*

Op basis van deze missie werd een visie voor de VRM ontwikkeld. De VRM wil het keurmerk zijn op het gebied van media en dé referentie binnen de Vlaamse audiovisuele sector.

1.2. Structuren en taken

1.2.1. Raad van bestuur

De raad van bestuur is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn voor de verwezenlijkingen van het doel van het agentschap. De raad van bestuur heeft inzonderheid volgende **opdrachten en bevoegdheden**:

- het ondernemingsplan met de minister sluiten;
- de rapportering over de uitvoering van het ondernemingsplan goedkeuren;
- de jaarlijkse begroting opmaken;
- de begrotingskredieten herverdelen;
- de algemene rekening opmaken;
- rapporteren over de uitvoering van de begroting;
- het jaarlijkse activiteitenverslag opmaken.

De raad van bestuur wordt samengesteld door de Vlaamse Regering. De gedelegeerd bestuurder is belast met het dagelijks bestuur en heeft de leiding over het personeel. Met het besluit van de Vlaamse Regering van 7 februari 2020 werden Matthias Storme en Karen Van Alsenoy aangesteld als leden van de raad van bestuur van de VRM. Matthias Storme werd aangesteld als voorzitter. Katrien Lefever werd aangesteld als regeringscommissaris.

Op 23 december 2022 heeft de Vlaamse Regering Amber Vermeiren aangesteld als lid van de raad van bestuur van de VRM. Ze vervangt Karen Van Alsenoy.

De **samenstelling** van de raad van bestuur ziet er als volgt uit:

- Matthias Storme (voorzitter)
- Amber Vermeiren
- Joris Sels (gedelegeerd bestuurder)

1.2.2. Algemene kamer

De algemene kamer heeft o.a. volgende **taken**:

- Toezicht op de naleving van het Mediadecreet, opleggen van sancties bij inbreuken op het Mediadecreet;
- Uitreikingen, wijzigen, schorsen en opheffen van zendvergunningen;
- Toekennen, schorsen, opheffen van vergunningen voor het aanbieden van een etheromroepnetwerk;
- Geven en opheffen van toestemming aan dienstenverdelers om omroepprogramma's door te geven;
- Ontvangen van verschillende soorten kennisgevingen gericht aan de VRM;
- Bepalen van relevante markten en de geografische omvang ervan voor producten en diensten in de sector van de elektronische communicatienetwerken. Analyseren van die markten om te bepalen of ze daadwerkelijk concurrerend zijn;
- Identificeren van ondernemingen met een aanmerkelijke marktmacht en indien nodig opleggen van één of meer verplichtingen;
- De concentraties in de Vlaamse mediasector in kaart brengen (inclusief de toestand van de markt voor elektronische communicatie);
- Toezicht op de naleving door de openbare omroeporganisatie (VRT) van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap. Hierover jaarlijks rapporteren aan de Vlaamse Regering;
- Verlenen van advies aan de Vlaamse Regering indien de VRT nieuwe diensten of activiteiten wil uitoefenen die niet gedekt zijn door de beheersovereenkomst;
- Uitvoeren van bijzondere opdrachten die de Vlaamse Regering aan de algemene kamer kan toevertrouwen, voor zover die te maken hebben met de reeds opgesomde taken;
- Nemen van maatregelen krachtens artikel 192/12, 200 §1/1, artikel 200/1 en 200/2;
- Het toezicht houden op de correctheid van de bereikcijfers die door de dienstenverdelers ter beschikking worden gesteld, het berekenen van het gemiddeld procentueel dagbereik van de regionale televisieomroeporganisaties, en het berekenen van de afzonderlijke bereikvergoedingen die de dienstenverdelers verschuldigd zijn aan de regionale omroeporganisaties;
- De Vlaamse Regulator voor de Media onderhoudt een onlinecontactpunt om informatie te verstrekken en klachten te ontvangen met betrekking tot toegang tot televisiediensten voor personen met een handicap. Het contactpunt is gemakkelijk toegankelijk voor personen met een handicap.
- het informeren van de nationale regulerende instantie of het nationale regulerende orgaan van de andere lidstaat van de Europese Unie of van de andere staat in de Europese Economische Ruimte in specifiek omschreven gevallen;
- het toezicht als bevoegde autoriteit m.b.t. tussenhandeldiensten die betrekking hebben op omroepactiviteiten;

- de opmaak van een jaarlijks overzicht van producenten waarin aangegeven wordt of deze producenten al dan niet onafhankelijk zijn op basis van artikel 2, 49°, van het Mediadecreet, alsook de verdere opvolging hiervan;
- de opmaak van een jaarlijks overzicht van producenten waarin aangegeven wordt of deze producenten al dan niet voldoen aan de voorwaarden die door de Vlaamse Regering aan producenten worden opgelegd in het kader van de ontvankelijkheid van de Vlaamse productieprojecten alsook de verdere opvolging hiervan;
- de opmaak van een jaarlijks verslag met de geaggregeerde cijfers betreffende de investeringen die werden gedaan als financiële bijdrage aan de productie van audiovisuele werken, mits er uit deze verslagen op geen enkele manier bedrijfsgevoelige informatie kan afgeleid worden.

De algemene kamer wordt samengesteld door de Vlaamse Regering.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 werden de leden (Peggy Valcke, Luc Vanfleteren en Katrien Van der Perre) van de algemene kamer aangesteld. Carlo Adams werd als voorzitter aangesteld, Béatrice Ponet als ondervoorzitter.

Aangezien de federale ministerraad op 27 oktober 2023 besliste Peggy Valcke aan te stellen als lid van de Raad van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT), diende zij echter terug te treden in de algemene kamer van de VRM op 31 december 2023 en haar mandaat bij het BIPT op te nemen vanaf 1 januari 2024. De Vlaamse Regering besliste daarom op 15 december 2023 om Duncan Braeckevelt aan te stellen als één van de drie mediadeskundigen als lid van de algemene kamer van de VRM en dit voor de resterende duurtijd van het mandaat.

In de huidige samenstelling bestaat de algemene kamer uit:

- Carlo Adams, voorzitter
- Béatrice Ponet, ondervoorzitter
- Duncan Braeckevelt
- Luc Vanfleteren
- Katrien Van der Perre

1.2.3. Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen **doet uitspraak over:**

- programma's die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten;
- programma's die aansporen tot haat en geweld;
- programma's waarin discriminatie voorkomt tussen verschillende ideologische of filosofische strekkingen;
- commerciële communicatie met pornografische inhoud of nodeloos geweld.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen wordt samengesteld door de Vlaamse Regering en telt negen leden waarvan vier leden beroepsjournalist zijn. De kamer wordt voor de behandeling van klachten over artikel 42, 72, 5°, 176/4, § 1, 1°, 176/4, § 1, 2° en artikel 180, §6 van het Mediadecreet uitgebreid met twee deskundigen met minstens vijf jaar beroepservaring in de domeinen kinderpsychologie, kinderpsychiatrie of pedagogie en twee deskundigen vanuit hun betrokkenheid bij de belangen van gezinnen of kinderen.

Op 18 juni 2021 heeft de Vlaamse Regering de bestaande leden van de kamer voor onpartijdigheid en

bescherming van minderjarigen herbenoemd. In de huidige **samenstelling** bestaat de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen uit:

- Leden
 - Jan Kamoen, voorzitter
 - Leen d'Haenens, ondervoorzitter
 - Hubert Van Humbeeck
 - Tom Van Poppel
 - Désirée De Poot
 - Eva Lievens
 - Luc Hellin
 - Rik Otten
 - Bart Sturtewagen
- Toegevoegde leden
 - Nadine Balduck
 - Frieda Fiers
 - Hendrik Jozef Bloemen
 - Beatrijs Nielandt

1.2.4. Beoordelingscommissie (i.k.v. stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector)

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2024 legt de modaliteiten vast van de stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector.

Artikel 11 van dit besluit stelt vast dat de Vlaamse Regulator voor de Media ontvankelijke productieprojecten voorlegt voor een niet-bindend advies aan een beoordelingscommissie die de VRM samenstelt. Deze beoordelingscommissie bestaat uit zes leden die het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) op een dubbele lijst voordraagt.

Artikel 8 van dit besluit bepaalt dat de VRM beslist over de erkenning van de productieprojecten, rekening houdende met het advies van de beoordelingscommissie, en de investeerder uiterlijk op 15 juli van elk jaar of op 15 januari van het daaropvolgende jaar op de hoogte brengt van de beslissing tot erkenning van de productieprojecten.

In 2024 bestond de beoordelingscommissie uit:

- Raf Butstraen
- Jan Temmerman
- Jeanine Hage
- Ilse Somers
- Stefan Rycken
- Miel Van Hoogenbemt

Met beslissing 2025-006 (27 januari 2025) werden drie leden, op hun vraag, vervangen in de beoordelingscommissie. Het betreft Raf Butstraen, Ilse Somers en Jan Temmerman. Zij worden vervangen door Anja Berlanger, Luc Delrue en Thijs Van Quickenborne.

1.2.5. Administratie

De administratie van de VRM bestaat uit 21 personeelsleden, met aan het hoofd de gedelegeerd bestuurder. De administratie kent volgende structuur:

De **griffie** staat in voor de managementondersteuning naar de raad van bestuur en de beide kamers toe. De griffie heeft eveneens een verbindingsfunctie tussen de verschillende onderdelen van het agentschap. De ingenieur (die onderdeel uitmaakt van de griffie) verricht technische onderzoeken en doet technische berekeningen in het geval van verplaatsingen van zendinstallaties.

De **juridisch-economische cel (JEC)** stelt de ontwerpen van beslissingen op en biedt juridische en economische ondersteuning bij de afhandeling van dossiers. In 2024 is de Digitaal dienstenverordening (DSA) rechtstreeks van toepassing geworden en is de VRM als 'bevoegde autoriteit' aangeduid. Een lid van de JEC is aangeduid als DSA-aanspreekpunt binnen de VRM. De personeelsleden van de juridisch-economische cel zijn ook actief op vlak van de bepaling en analyse van de relevante markten in de elektronische communicatienetwerksector, identificeren in deze sector bedrijven met aanmerkelijke marktmacht en brengen de concentraties in de Vlaamse mediasector in kaart. De behandeling van de dossiers die worden ingediend in het kader van de stimuleringsregeling behoort tot de taken van de juridisch-economische cel. Verder is de JEC verantwoordelijk voor de verwerking van de gegevens omtrent de steun aan de regionale omroeporganisaties die door de dienstenverdelers worden bezorgd, en vervult de JEC ad-hoc-opdrachten met een cijfermatige invalshoek.

De **onderzoekscel** onderzoekt de binnenkomende dossiers op conformiteit met de mediaregelgeving en legt op eigen initiatief onderzoeksrapporten voor aan het bevoegde beslissingsorgaan binnen de VRM.

De **stafdienst** voert een aantal managementondersteunende taken uit op het gebied van communicatie, boekhouding, logistiek, personeelsbeheer en informatica. De stafdienst staat ook in voor de opmaak en de opvolging van het ondernemingsplan. Daarnaast volgt de stafdienst de organisatiebeheersing, het proces- en risicomanagement, het informatiebeheer en informatieveiligheid op binnen de VRM. Ook het toezicht op de naleving van de beheersovereenkomst van de openbare omroep met de Vlaamse Gemeenschap behoort tot de werkzaamheden van de stafdienst.

2. Werking van de VRM

2.1. Vergaderingen

De raad van bestuur kwam samen op 14 maart, 23 april, 25 juni, 10 september en 2 december 2024.

De algemene kamer van de VRM kwam samen op 8 januari, 22 januari, 26 februari, 11 maart, 25 maart, 22 april, 13 mei, 27 mei, 10 juni, 8 juli, 9 september, 23 september, 14 oktober, 4 november, 18 november en 9 december 2024.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen kwam samen op 3 juni 2024.

Dossiers die worden ingediend in het kader van de stimuleringsregeling en investeringsverplichting, moeten geëvalueerd worden door de beoordelingscommissie. Zij geven een niet-bindend advies mee, waarna de algemene kamer van de VRM de bijdrage aan de productie van Vlaamse audiovisuele werken voor 2024 aanvaardt of niet.

De beoordelingscommissie kwam in 2024 samen om alle dossiers in het kader van de stimuleringsregeling en investeringsverplichting te behandelen. Deze vergadering vond plaats op 8 maart 2024. Alle projecten kregen een gunstig advies en werden ook aanvaard.

2.2. Het reglementair kader

2.2.1. Europese regelgeving

De Europese **Digitaledienstenverordening (DSA)**, die als hoofddoel heeft om binnen de EU te zorgen voor een veilige online omgeving, werd op 17 februari 2024 volledig (en rechtstreeks) van toepassing.[\[1\]](#)

De Digitaledienstenverordening verplicht aanbieders van ‘tussenhandeldiensten’, dit zijn onlineplatforms en digitale diensten (zoals sociale media- en videoplatforms, online marktplaatsen, zoekmachines, ...) om grote transparantie te bieden over de inhoud die zij doorgeven, verwijderen en/of aanbevelen. Zij biedt aan de eindgebruikers (en bij uitbreiding onderzoekers, instellingen en maatschappelijke organisaties) ook veel meer mogelijkheden om de onlineplatforms daar zelf over aan te spreken.

Het toezicht op de naleving van de Digitaledienstenverordening gebeurt door nationale digitaledienstencoördinatoren (en bevoegde autoriteiten) en de Europese Commissie (wat betreft ‘Very Large Online Platforms’ (VLOPs) en ‘Very Large Online Search Engines’ (VLOSEs))[\[2\]](#), met ook een sterke adviserende rol voor de Europese Raad voor Digitale Diensten (digitaledienstenraad)[\[3\]](#), die is samengesteld uit de nationale digitaledienstencoördinatoren en wordt voorgezeten door de Europese Commissie. Bij niet-naleving kunnen onder meer hoge geldboetes worden opgelegd.

In België werden vier ‘bevoegde autoriteiten’ aangeduid, op het niveau van de gemeenschappen en op federaal vlak, omdat met de toepassing van de Digitaledienstenverordening tal van bevoegdheden betrokken zijn. De Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA) en de Medienrat zijn de bevoegde autoriteiten voor respectievelijk de Franse en Duitstalige Gemeenschap en het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT) voor de federale overheid.

De Vlaamse Regulator voor de Media is als 'bevoegde autoriteit' aangeduid voor de Vlaamse Gemeenschap bij decreet van 26 januari 2024 (dat het Mediadecreet wijzigt).[4] De VRM is in beginsel bevoegd voor alle aspecten van de Digitaal dienstenverordening, voor zover het gaat om 'tussenhandeldiensten die betrekking hebben op omroepactiviteiten' en waarvan (in grote lijnen) de aanbieder is gevestigd in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, in het laatste geval op voorwaarde dat de dienst uitsluitend gericht is op de Vlaamse Gemeenschap.

Het BIPT is niet alleen een 'bevoegde autoriteit', maar werd ook aangeduid als de Belgische 'digitaal diensten coördinator'. Gelet op de Belgische bevoegdheidsverdeling is dit gebeurd in een samenwerkingsovereenkomst, afgesloten tussen de Federale Staat en de gemeenschappen op 3 mei 2024, en in werking getreden op 9 januari 2025 (10 dagen na de bekendmaking van de laatste instemmingsakte).[5] In het samenwerkingsakkoord worden met name de taken van de Belgische digitaal diensten coördinator opgesomd[6] en zijn ook procedures voor overleg en informatie-uitwisseling onder de verschillende bevoegde autoriteiten opgenomen.

De **Europese Verordening Mediavrijheid** (of de 'European Media Freedom Act' - EMFA), een andere belangrijke Europese wettekst, die de pluriformiteit en de onafhankelijkheid van de media in de EU moet beschermen en zo ook de werking van de Europese interne markt voor mediadiensten, trad in werking op 7 mei 2024, al zal zij voor het grootste deel pas van toepassing worden vanaf 8 augustus 2025.[7]

In grote lijnen beschermt de EMFA 'mediadiensten' (ruimer dan audiovisuele mediadiensten en ook audio/radio en geschreven pers omvattend) tegen inmenging van hun eigenaren, overheden, en tegen ongerechtvaardigde moderatie door zeer grote onlineplatforms (VLOP's, zoals gedefinieerd in de Digitaal dienstenverordening). De EMFA introduceert ook nieuwe rechten voor gebruikers om pluralistische en onafhankelijke media te ontvangen.

De EMFA behandelt in dat opzicht onderwerpen, zoals:

- bescherming van de redactionele verantwoordelijkheid en van journalistieke bronnen
- waarborgen voor de onafhankelijke werking van de publieke media
- transparantie in verband met de eigendom van media
- waarborgen tegen ongerechtvaardigde verwijdering van media-inhoud door VLOP's
- recht om het media-aanbod aan te passen op apparaten en interfaces
- beoordeling van mediaconcentraties en hun gevolgen voor de pluriformiteit van de media en de redactionele onafhankelijkheid door middel van pluriformiteitstests
- zorgen voor een transparantere methode van publiekmeting
- het vaststellen van vereisten voor de toewijzing van overheidsreclame.

Bovendien richt de EMFA ook een Europese Raad voor Mediadiensten ('European Board for Media Services') op, die een belangrijke rol zal spelen bij de toepassing van de EMFA (en de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten - AVMD) en met ingang van 8 februari 2025 in de plaats komt van de samenwerking tussen de Europese mediaregulatoren in ERGA (die bijgevolg wordt opgeheven).

De EMFA voorziet hierbij in een belangrijke rol en verscheidene bijkomende taken voor de mediaregulatoren van de lidstaten en zal dus ook in grote mate de VRM aanbelangen.

Op 13 maart 2024 werd ook de Europese **Verordening betreffende transparantie en gerichte politieke reclame** (hierna: Verordening Politieke Reclame) ondertekend en op 20 maart 2024 gepubliceerd. [8] De Verordening Politieke Reclame zal echter ook pas later van toepassing worden, met ingang van 10 oktober 2025 (op enkele bepalingen na die al bij de inwerkingtreding op 9 april

2024 van toepassing werden).

De Verordening Politieke Reclame heeft een dubbele doelstelling:

1. politieke reclame in de EU transparanter en meer herkenbaar maken, en
2. gerichte en gepersonaliseerde onlinereclame voor politieke doeleinden (via targeting- en aanleveringstechnieken) inperken.

Voor het toezicht en de handhaving van de Verordening Politieke Reclame wordt uitgegaan van een noodzakelijke samenwerking tussen verschillende bevoegde autoriteiten. De reden hiervoor is met name dat de bepalingen uit de verordening in twee grote, inhoudelijk verschillende, delen uit elkaar vallen (enerzijds transparantie- en zorgvuldigheidsverplichtingen en anderzijds gegevensbescherming) en er ook uitlopende soorten van entiteiten onder het toepassingsgebied vallen. Hierbij wordt met name ook verwezen naar mediaregulatoren in de zin van de Richtlijn AVMD en bevoegde autoriteiten in het kader van de Digitaal dienstenverordening, zoals de VRM.

De Verordening verandert niets aan andere aspecten die op nationaal niveau zijn geregeld, zoals de wettigheid van de inhoud van politieke reclame en de perioden waarin reclame is toegestaan, of de aard van de deelnemers aan het democratische proces.

Op 13 juni 2024 werd ook de Europese **Verordening Artificiële Intelligentie** (of de AI-verordening of AI Act) aangenomen, waarna op 12 juli 2024 de tekst werd gepubliceerd en de AI-verordening op 1 augustus 2024 in werking trad.^[9] De AI-verordening zal echter pas na twee jaar van toepassing worden, behoudens enkele uitzonderingen op basis waarvan enkele bepalingen al vroeger of pas later van toepassing zullen zijn.

De AI-verordening moet ervoor zorgen dat in Europa verkochte en gebruikte AI-systemen veilig zijn en in overeenstemming met de grondrechten en de waarden van de EU. De AI-verordening zal met name bepaalde verplichtingen inhouden voor aanbieders en gebruikers, afhankelijk van het risico van de AI-toepassing. Er is dus gekozen voor een risico-gebaseerde aanpak: hoe hoger het risico, hoe strenger de regels.

Zo zullen AI-systemen die slechts een beperkt risico inhouden onderworpen zijn aan zeer lichte transparantieverplichtingen, bijvoorbeeld dat moet worden aangegeven dat de inhoud door AI is gegenereerd, zodat gebruikers geïnformeerd kunnen beslissen hoe ze die inhoud gebruiken.

De AI-verordening voorziet in een tweeledig governancestelsel, waarbij nationale autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het toezicht op en de handhaving van de regels voor AI-systemen, terwijl de EU verantwoordelijk is voor het beheer van AI-modellen voor algemene doeleinden.

De AI-verordening (artikel 77) verleent ook aan 'autoriteiten die instaan voor de bescherming van de grondrechten' (waartoe mediaregulatoren zoals de VRM gerekend moeten worden) met betrekking tot het gebruik van AI-systemen met een hoog risico, specifieke bevoegdheden om bijkomende documentatie en informatie op te vragen.

Verder had de Europese Unie in 2022 reeds uitzonderlijke acties ondernomen, onder meer wat media betreft, tegen Rusland naar aanleiding van de invasie in Oekraïne op 24 februari 2022. De sterke uitbreiding van reeds bestaande '**beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren**' hadden ook betrekking op de media en hielden een verbod in om bepaalde Russische of door Rusland gecontroleerde omroepprogramma's of content uit te zenden of dit uitzenden via gelijk wel middel mogelijk te maken.^[10]

Deze beperkende maatregelen hadden in eerste instantie voornamelijk betrekking op Russia Today

en Sputnik, maar werden bij opeenvolgende uitbreidingen van het sanctiepakket in 2022 en 2023 ook van toepassing op andere omroepprogramma's. Ook in 2024 werd de lijst verder uitgebreid. De Raad van de EU heeft op 15 mei 2024 besloten om Voice of Europe, RIA Novosti, Izvestija en Rossijskaja Gazetatoe te voegen aan de lijst van Russische media die in de EU verboden worden.

2.2.2. Vlaamse regelgeving

Naast de aanpassing bij decreet van 26 januari 2024 (in het kader van de Digitaal dienstenverordening, zoals hoger vermeld) werd **het Mediadecreet** in 2024 nog bij drie gelegenheden gewijzigd.

Bij decreet van 9 februari 2024 werd het Mediadecreet gewijzigd met betrekking tot **de regionale televisieomroeporganisaties**.^[11] Op basis van verschillende evaluatieoefeningen was vastgesteld dat de inhoudelijke werking en ook het bereik van de regionale omroepen nog steeds goed was, maar dat de organisatiestructuur, het businessmodel en de inkomsten niet sterk genoeg evolueerden om te kunnen investeren en in te spelen op de uitdagingen in het sterk veranderend medialandschap. Op 15 juli 2022 werd op de Vlaamse Regering een conceptnota goedgekeurd over de toekomst van de regionale mediaorganisaties die een oplossing moest bieden aan deze uitdagingen. Deze beleidslijnen werden deels vertaald in nieuwe samenwerkingsovereenkomsten voor de periode 2024-2028, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 december 2023. Andere aandachtspunten van de conceptnota van 15 juli 2022 worden aangepakt via aanpassingen aan het Mediadecreet bij decreet van 9 februari 2024. Zo worden de bestaande erkenningsvoorwaarden uitgebreid en de duur van de samenwerkingsovereenkomsten en de erkenningen onderling op elkaar afgestemd.

Aansluitend werden ook nieuwe uitvoeringsbepalingen rond regionale televisieomroeporganisaties genomen en werden enkele bepalingen uit een aantal mediabesluiten van de Vlaamse Regering definitief aangepast.^[12] Het ging onder meer om de regeling van de erkenningsprocedure en de mogelijkheden tot samenvoegen van de verzorgingsgebieden binnen de provincies Oost- en West-Vlaanderen vanaf 1 januari 2029.

Met het decreet van 1 maart 2024 tot wijziging van het Mediadecreet werd verder een **nieuwe eengemaakte stimuleringsregeling voor de Vlaamse audiovisuele productiesector** aangenomen, met ingang van 1 januari 2025.^[13] De bestaande investeringsverplichting voor particuliere omroeporganisaties die niet-lineaire televisiediensten aanbieden en de stimuleringsregeling voor dienstenverdelers werden geactualiseerd, op elkaar afgestemd en aangevuld met een bijdrageverplichting voor aanbieders van videoplatformdiensten. Daarnaast werd ook de quotaverplichting ter bevordering van Europese producties vervaardigd door onafhankelijke producenten in overeenstemming gebracht met de praktijk, en werd de definitie van 'onafhankelijke producent' gewijzigd.

Aansluitend bij het decreet van 1 maart 2024, met de principes en hoofdlijnen van deze nieuwe regeling, werd op 26 april 2024 door de Vlaamse Regering ook een besluit aangenomen met de regels, de voorwaarden en de procedure voor deelname aan de productie van audiovisuele werken (zij het in de vorm van een rechtstreekse financiële bijdrage aan de productie van audiovisuele werken of in de vorm van een gelijkwaardige financiële bijdrage aan het Vlaams Audiovisueel Fonds) en voor de vrijstellingen van deze bijdrage.^[14]

Het Mediadecreet werd in 2024 ten slotte ook gewijzigd bij decreet van 19 april 2024.^[15] Het ging hierbij in hoofdzaak om **aanpassingen in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming**, met name om de verwerking van persoonsgegevens op een correcte manier te implementeren. Daarnaast bevatte het wijzigingsdecreet ook inhoudelijke en technische

aanpassingen en aanpassingen aan het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019.

In uitvoering van het Mediadecreet heeft de Vlaamse Regering verder ook een **uniform leeftijds- en classificatiesysteem voor audiovisuele media** uitgewerkt ('GoedGezien'), op basis waarvan Vlaamse televisieomroeporganisaties, samen met de dienstenverdelers, vanaf 30 september 2024 kijkers moeten waarschuwen voor mogelijke schadelijke inhoud en hen correct moeten informeren via pictogrammen.^[16] De VRM treedt op als toezichthouder. Het gaat meer bepaald om een aanbeveling voor jongeren, ouders en voogden, waarbij zij zich kunnen informeren over de richtinggevende leeftijdsgrens (alle leeftijden - AL, 6+, 10+, 12+ en 16+) en de potentieel schadelijke inhoud (geweld, angst, seks, grof taalgebruik, verslavende middelen en negatieve beeldvorming). De pictogrammen moeten bij de start van tv-programma's, en na elke onderbreking, 5 seconden in beeld verschijnen. In de catalogus van dienstenverdelers en video-on-demand-platforms moeten alle symbolen die van toepassing zijn op de programmapagina zichtbaar zijn.

Bij besluit van 3 mei 2024 heeft de Vlaamse Regering vervolgens ook de zogenaamde '**must-carry'-netwerken** vastgelegd.^[17] Het Mediadecreet stelt dat de netwerken, die voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om televisieomroepprogramma's te ontvangen en die door dienstenverdelers gebruikt worden om televisieomroepprogramma's te verdelen, ten minste om de vijf jaar worden vastgelegd door de Vlaamse Regering. In dit kader duidde de Vlaamse Regering de netwerken van Wyre, Proximus/Fiberklaar en VOO (Voeren) aan als netwerken die voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om televisieomroepprogramma's te ontvangen ('must-carry'-netwerken). Het vorige besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 werd opgeheven.

Wat meer specifiek de **werking van de VRM** betreft heeft de Vlaamse Regering op 26 april 2024 ook een besluit aangenomen dat uitvoering geeft aan bepaalde artikelen uit het Mediadecreet die daarop specifiek betrekking hebben.^[18] De uitvoeringsbepalingen handelen meer bepaald over (1) hoe aanbieders van videoplatformdiensten een kennisgeving moeten doen, (2) hoe openbare raadplegingen door de VRM gebeuren en (3) hoe kennisgevingen door aanbieders van kabelomroepnetwerken gebeuren.

Verder werd, wat de Vlaamse mediaregelgeving in de ruime zin betreft, bij decreet van 19 april 2024 ingestemd met aanpassing van het **DAB+-zendmastenakkoord** van 21 december 2018 dat toelaat dat de Vlaamse Gemeenschap frequenties in dienst stelt op het grondgebied van de Franse Gemeenschap en vice versa.^[19] Het akkoord werd aangepast om langs Vlaamse zijde toe te laten extra frequenties in gebruik te nemen. De Franse Gemeenschap krijgt drie extra posities. Een positie houdt het gebruik in van één digitaal frequentieblok op één specifieke lokaliteit.

^[1] Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaaldienstenverordening), Pb.L. 277 27 oktober 2022, p. 1.

^[2] Voor een actueel overzicht van de tot dusver aangewezen VLOP's en VLOSE's, hun plaats van vestiging en de toezichtactiviteiten van de Europese Commissie:
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/list-designated-vlops-and-vloses>.

^[3] Voor een overzicht van de vergaderingen van de Europese Raad voor Digitale Diensten:
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/dsa-board>. ^[4] Decreet van 26 januari 2024 tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie tot gedeeltelijke uitvoering van de digitaaldienstenverordening, BS 6 februari 2024.

^[5] Samenwerkingsakkoord van 3 mei 2024 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap inzake de gecoördineerde gedeeltelijke tenuitvoerlegging van verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19

oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (Digitaal dienstenverordening). Met dit samenwerkingsakkoord werd ingestemd bij:

- decreet van het Vlaams Parlement van 17 mei 2024, BS 11 juni 2024;
- decreet van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap van 8 mei 2024, BS 17 juni 2024;
- decreet van het Parlement van de Franse Gemeenschap van 13 november 2024, BS 29 november 2024;
- wet van 20 december 2024, BS 30 december 2024.

[6] Tot die taken behoort onder meer ook het opstellen van een DSA-jaarverslag door samenvoeging van de verslagen van alle bevoegde autoriteiten. De publicatie van dit eerste DSA-jaarverslag, waartoe de VRM ook zal bijdragen, wordt verwacht in het voorjaar 2025.

[7] Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU (Europese verordening mediavrijheid), Pb.L. 1083 17 april 2024, met rectificatie Pb.L. 90355 18 juni 2024, p. 1.

[8] Verordening (EU) 2024/900 van 13 maart 2024 van het Europees Parlement en de Raad betreffende transparantie en gerichte politieke reclame, Pb.L. 20 maart 2024, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202400900.

[9] Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144 en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 ([verordening artificiële intelligentie](#)).

[10] Verordening (EU) 2022/350 van de Raad van 1 maart 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren, Pb.L. 65 2 maart 2022, p. 1.

Besluit (GBVB) 2022/351 van de Raad van 1 maart 2022 tot wijziging van Besluit 2014/512/GBVB betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren, Pb.L. 65 2 maart 2022, p. 5.

[11] Decreet van 9 februari 2024 tot wijziging van artikel 166, 166/1, 167, 168, 169 en 170 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de regionale televisieomroeporganisaties, BS 20 februari 2024.

[12] Besluit van 26 april 2024 van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie en tot wijziging van diverse besluiten, wat betreft de regionale televisieomroeporganisaties, BS 1 augustus 2024.

[13] Decreet van 1 maart 2024 tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft het stimuleren van de audiovisuele sector door financiële bijdragen aan de productie van audiovisuele werken, BS 29 maart 2024.

Bij het Grondwettelijk Hof werden beroepen ingesteld tot vernietiging van dit decreet. Die zaken zijn nog hangende.

[14] Besluit van 26 april 2024 van de Vlaamse Regering over het stimuleren van de audiovisuele sector door financiële bijdragen aan de productie van audiovisuele werken, BS 12 juli 2024.

[15] Decreet van 19 april 2024 tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie houdende inhoudelijke en technische aanpassingen en aanpassingen met het oog op de bescherming van persoonsgegevens en het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, BS 2 juli 2024.

[16] Besluit van 19 januari 2024 van de Vlaamse Regering over het verstrekken van informatie aan de kijker over programma's die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen zouden kunnen aantasten, BS 23 februari 2024. Zie ook <https://www.goedgezien.tv/home/>.

[17] Besluit van 3 mei 2024 de Vlaamse Regering over de vaststelling van de netwerken die voor een

significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om televisieomroepprogramma's door te geven, BS 18 juli 2024.

[18] Besluit van 26 april 2024 van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 juni 2006 betreffende de procedure voor de Vlaamse Regulator voor de Media, wat betreft raadplegingen en kennisgevingen, BS 1 augustus 2024.

[19] Decreet van 19 april 2024 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2024 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 21 december 2018 tussen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de aanwending van digitale frequenties voor DAB+ op elkaars grondgebied, BS 17 mei 2024.

2.3. Het financieel kader

Het financieel kader (begroting) van de VRM zag er in 2024 als volgt uit:

Aan ontvangstenzijde:

Begrotingsartikel	Progr.	Progr.omschrijving	Budget
HF0-BHEIALA-OW	BHH002	Aan bedrijven, kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen	1.455.000
HF0-BHEIALA-OW	BHH003	Aan privaatrechtelijke instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. gezinnen en aan gezinnen	76.000
HF0-BHEIALA-OW	BHH004	Verkopen van niet-duurzame goederen en diensten binnen de sector overheid	3.000
HF0-BHEIALA-OW	BHH005	inkomstenoverdrachten van bedrijven	47.000
HF0-BHEIALA-OW	BHH006	inkomensoverdrachten van vzw's t.b.v. de gezinnen	10.000
HF0-BHEIAZZ-OG	BHH000	overgedragen overschot vorige boekjaren	6.996.000
HF0-BHEIAZZ-OI	BHH001	dotatie HB0-1HEI2LY-IS	1.901.000

De inkomsten uit de administratieve geldboetes die door de VRM worden opgelegd, komen terecht in de algemene middelenbegroting van de Vlaamse overheid. Het bedrag van de opgelegde boetes heeft bijgevolg geen rechtstreekse invloed op de werkingsmiddelen van de VRM.

Aan uitgavenzijde:

Begrotingsartikel	Progr.	Progr.omschrijving	Budget VEK	Budget VAK
HF0-AHEI2LA-LO	AHA002	Lonen	2.815.000	2.815.000
HF0-AHEI2LA-WT	AHA003	Algemene werkingskosten	311.000	363.239
HF0-AHEI2LA-WT	AHH003	Algemene werkingskosten beleid	289.000	329.268
HF0-AHEI2LA-WT	AHH006	Verwervingen van overige investeringsgoederen, waaronder onlichamelijke zaken	20.000	22.182

Begrotingsartikel	Progr.	Progr.omschrijving	Budget VEK	Budget VAK
HF0-AHEI2ZZ-IS	AHH001	Doorstorting boetes	104.000	104.000
HF0-AHEI2ZZ-OV	AHH000	over te dragen overschot van het boekjaar	6.949.000	0

2.4. De VRM als aanspreekpunt en kenniscentrum

2.4.1. Vragen/meldingen bij de VRM

De VRM ontvangt jaarlijks tal van vragen en meldingen via verschillende kanalen (onder andere het contactformulier op de website, e-mail, telefoon en sociale media).

Al deze vragen en meldingen worden bijgehouden in een contactregistratiedocument. In 2024 ontving de VRM **392 vragen en meldingen**. Het gaat hierbij om zowel vragen en meldingen m.b.t. uitzendingen op radio en televisie, het Mediadecreet, het Content Creator Protocol, andere regelgeving, de organisatie, de dienstverlening van de VRM, ...

Uit onderstaande tabel blijkt de grote diversiteit van personen en organisaties die bij de VRM aankloppen.

Groep	aantal vragen/meldingen	% vragen/meldingen
Omroepen, dienstenverdelers, productiehuisen, broadcastleveranciers	130	33%
Burger	70	18%
Content Creator, agency / agentschap	34	9%
Andere	34	9%
Overheid	33	8%
Onderwijs	28	7%
Pers	26	7%
Regulator	23	6%
Advocaat	14	4%
Totaal	392	100%

Op alle vragen en meldingen wordt door de administratie van de VRM een antwoord geformuleerd. Vaak voorkomende vragen worden toegevoegd bij de veelgestelde vragen op de website van de VRM.

2.4.2. Communicatiebeleid van de VRM

De VRM profileert zich reeds lange tijd als kenniscentrum binnen de Vlaamse mediasector. Het

communicatiebeleid van de VRM ondersteunt deze doelstelling. In 2024 werden onder meer volgende acties uitgevoerd:

Op donderdag 5 december 2024 ging het **jaarlijks symposium** van de VRM door. Het symposium kreeg als titel '**Frequentie Morgen - radio en audio in Vlaanderen**'. Tijdens het symposium werd een paneldebat gehouden met vertegenwoordigers van VRT, imec-mict-UGent, DPG Media en de Vereniging Regionale Radio Omroepen. Het slotwoord werd verzorgd door Vlaams minister van Media Cieltje Van Achter.

Op donderdag 12 december 2024 organiseerde de **Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement** een hoorzitting met de VRT en de VRM over het jaarverslag van de openbare omroep en het **toezichtsrapport van de VRM** (werkingsjaar 2023).

Doorheen het jaar verzorgde de VRM verschillende **gastlessen en -colleges**, dit zowel in het secundair onderwijs als aan universiteiten. Zo was de VRM te gast bij het Sint-Jozefinstituut Brugge, de Universiteit Antwerpen, VUB en de Universiteit Gent.

Net zoals de voorgaande jaren heeft de VRM opnieuw sterk ingezet op **informatiedeling**. Zo werden 10 nieuwsbrieven uitgestuurd waarin naast het eigen nieuws ook plaats was voor interessante studies en evoluties uit de (Vlaamse) mediasector. Daarnaast was de VRM ook actief op verschillende socialemediakanalen, met de nadruk op het professionele netwerk LinkedIn.

3. Beslissingen van de algemene kamer

3.1. Algemene bespreking van de beslissingen

Net zoals het voorgaande jaar maken de beslissingen over commerciële communicatie opnieuw de meerderheid van de beslissingen van de algemene kamer van de VRM uit (achtendertig beslissingen, zie infra), en niet langer de beslissingen in radio-gerelateerde zaken zoals van 2018 tot 2022 het geval was (negentien beslissingen, zie infra). Dit is voor een groot deel te wijten aan het opnieuw aanzienlijke aantal beslissingen inzake herkenbaarheid van commerciële communicatie bij content creators die met hun kanalen en profielen onder de toepassing van het Mediadecreet vallen (negentien beslissingen, zie infra).

3.1. Dertig beslissingen handelen in 2024 niet over commerciële communicatie

Er zijn **negentien** beslissingen genomen in **radio-gerelateerde zaken**, waarbij geen enkele procedure voortvloeide uit een klacht.

Tien beslissingen resulteerden uit (de verderzetting van) een **ambtshalve opgestarte procedure**.

3.1.1. Nostalgie+

De VRM nam met name opnieuw **twee beslissingen** in het dossier rond **Nostalgie+**, in opvolging van beslissingen 2023/031 en 2023/055.

Gelet op beslissing 2023/055 van 11 december 2023, waarbij door de VRM een boete van 5.000 euro werd opgelegd aan SBS Media Belgium, diende deze laatste zich tegen uiterlijk 15 februari 2024 te conformeren aan het Mediadecreet.

In opvolging van deze beslissing heeft de onderzoekscel van de VRM een controleverslag voorgelegd met betrekking tot de uitzendingen van Nostalgie+ (18 en 19 februari 2024).

Uit de voorliggende uitgebreide luisteronderzoeken van de onderzoekscel bleek dat er opnieuw enkele verbeteringen aan de uitzendingen waren aangebracht door SBS.

Op weekdagen waren er twee live-programma's in plaats van één, met een eigen karakter en eigen inhoudelijke elementen en rubrieken. Ook was het aantal uren non-stop muziek in het weekend verder afgenomen. Op weekdagen werd meer verkeersinformatie en actualiteit gegeven binnen de programma's in vergelijking met het voorgaande luisteronderzoek en ook waren er meer interactieve elementen, zoals de muziekkeuze van de luisteraar.

Tegelijkertijd bleek echter dat het aantal uren non-stop muziek nog steeds hoog lag en de meerderheid van de programma's die werden uitgezonden nauwelijks presentatie of variatie bevatten en grotendeels onderling inwisselbaar waren. Ook bleef het aantal van twee programma's met een mix van presentatie, live-aanbod, (verkeers)informatie en interactie met de luisteraar op weekdagen een laag aantal en was er tijdens het weekend helemaal geen live-programmatie noch interactie. Bovendien was de aanwezige interactie met de luisteraar, gebaseerd op mailverkeer, veeleer

bescheiden.

De VRM was dan ook van oordeel dat de uitzendingen nog steeds niet konden worden beschouwd als het brengen van een programma-aanbod of een geheel van programma's opgebouwd rond een generalistisch profiel.

Dergelijke uitzendingen zijn niet in overeenstemming met de basisvoorwaarde uit artikel 143/1, 1°, van het Mediadecreet en het generalistisch profiel waarvoor de netwerkradio-omroeporganisatie is erkend. De VRM besloot dat SBS zich dus niet had geconformeerd aan het Mediadecreet, zoals opgelegd bij beslissing 2023/055.

Bij het bepalen van de sanctie werd rekening gehouden met het gegeven dat de uitzendingen van SBS verder in de goede richting waren geëvolueerd en dat SBS verklaarde dat er na de luisteronderzoeken nog aanvullende verbeteringen waren aangebracht en er in de nabije toekomst nog verdere verbeteringen zouden volgen. Anderzijds werd ook rekening gehouden met het feit dat aan SBS reeds een administratieve geldboete van 5.000 euro werd opgelegd.

Bij beslissing 2024/033 van 13 mei 2024 werd aldus een administratieve geldboete van 7.500 euro opgelegd. Aan SBS werd hierbij andermaal de kans geboden om aan alle voorschriften te voldoen tegen uiterlijk 15 augustus 2024.

In opvolging van deze beslissing heeft de onderzoekscel van de VRM drie controleverslagen voorgelegd met betrekking tot de uitzendingen van Nostalgie+, op basis van luisteronderzoeken op 27 augustus 2024, 8 september 2024 en 11 september 2024.

Uit de voorliggende luisteronderzoeken bleek dat het beeld van de uitzendingen over het geheel genomen nog steeds in dezelfde - ontoereikende - lijn lag als in februari 2024 het geval was, niettegenstaande het feit dat er enkele verschillen waren ten opzichte van de toen bestaande toestand.

Het probleem van het hoge aantal uren non-stop muziek (12 uren per dag), was met name niet verholpen. Het aantal was integendeel tijdens het weekend nog gestegen naar 16 uren per dag.

Aan de tekortkoming dat er nauwelijks presentatie of variatie in de programma's aanwezig was, werd maar deels tegemoet gekomen. Ondanks de verhoogde live-programmatie, met gestegen percentages van gesproken tussenkomsten, bleven die percentages erg bescheiden. Bovendien bleef de presentatie ook dikwijls beperkt tot het louter aan- en afkondigen van de muzieknnummers, waardoor de betreffende programma's ook geen eigen karakter hebben.

Bovendien bleef ook de aanwezige interactie met de luisteraar in de programma's bescheiden. De luisteraar komt tijdens de uitzendingen zelf niet of nauwelijks aan het woord en de interactie moet bijna uitsluitend blijken uit wat de presentatoren hierover zeggen (ook al doen zij dit regelmatig). De 'Koffie Quiz', die volgens SBS sinds 7 oktober 2024 elke ochtend wordt uitgezonden, brengt in dat opzicht enige verbetering, maar dit wijzigt niet het algemene beeld van de geringe interactie in de programma's, net zomin als de interactie met de luisteraar via sociale media (die overigens vrij beperkt is) van aard zou zijn om op dit punt soelaas te brengen.

Ondanks het behoud van gunstige elementen (nieuwsberichtgeving, verkeersinformatie, actualiteit in de programma's) en de vaststelling van enkele verbeteringen (meer live-programma's, weliswaar met beperkte gesproken tussenkomsten), waren bepaalde elementen echter ook weer teruggeschroefd (gepresenteerde programma's tijdens het weekend) en werd aan eerdere tekortkomingen niet tegemoet gekomen (12 uren non-stop muziek en erg lage interactiviteit in de programma's).

De uitzendingen van Nostalgie+ waren dan ook nog steeds niet in overeenstemming met de basisvoorwaarde uit artikel 143/1, 1°, van het Mediadecreet en het generalistisch profiel waarvoor de netwerkradio-omroeporganisatie is erkend.

Bovendien evolueerde de programmatie minstens deels in negatieve zin, sedert het luisteronderzoek van februari 2024. De uitzendingen van SBS evolueerden niet in de goede richting, in tegenstelling tot hetgeen vastgesteld werd in de vorige beslissing.

Het in de praktijk brengen van het erkenningsdossier zou impliceren dat SBS aan alle voorschriften zou voldoen. Daarin worden onder meer elke dag (van 6u tot 21u) 15 uren, of wekelijks 105 uren, aan gepresenteerde programma's beloofd, waarbij de verhouding tussen enerzijds muziek en anderzijds informatie en ontspanning in de programma's, steeds tussen de 65/35 en 85/15 ligt.

Bij het bepalen van de sanctie hield de VRM rekening met het gegeven dat aan SBS reeds eerder administratieve geldboetes werden opgelegd. Anderzijds werd ook rekening gehouden met het feit dat SBS heeft aangegeven nog steeds bereid te zijn verdere inspanningen te leveren om uitvoering te geven aan haar verplichtingen als erkende netwerkradio-omroeporganisatie.

De VRM besloot een administratieve geldboete van 30.000 euro op te leggen, met een laatste ingebrekestelling. Aan SBS wordt een laatste kans geboden om aan alle voorschriften te voldoen tegen uiterlijk 15 februari 2025. Na het verstrijken van die termijn stelt zij zich bloot aan de opheffing van haar erkenning als netwerkradio-omroeporganisatie (generalistisch profiel) voor het frequentiepakket 1.

3.1.2. Andere beslissingen m.b.t. radio

De VRM nam daarnaast **vier beslissingen** waarbij een **radio-omroeporganisatie in gebreke** werd **gesteld** omdat zij geen gebruik meer maakte van haar **zendmogelijkheden** en telkens een termijn opgelegd kreeg binnen dewelke ze zich diende te conformeren aan het Mediadecreet (beslissingen 2024/001, 2024/002, 2024/003, 2024/004).

In **een** zaak resulteerde de ingebrekestelling in een **stopzetting van de procedure** omdat de uitzendingen waren aangevat (beslissing 2024/019).

In **drie** zaken (beslissingen 2024/017, 2024/018, 2024/035) leidde de ingebrekestelling tot het **opheffen van de erkenning**, in twee gevallen op vraag van de radio-omroeporganisatie zelf (beslissingen 2024/017, 2024/018).

Los van enige voorafgaande procedure heeft de VRM ook in **twee** andere gevallen (beslissingen 2024/032, 2024/063) de **erkenning** van een lokale radio-omroeporganisatie **opgeheven** op vraag van de omroeporganisatie zelf.

Daarnaast betroffen **zeven** beslissingen de niet-toekenning van aanvragen voor (wijzigingen van) (tijdelijke) **zendvergunningen** (beslissingen 2024/044, 2024/045, 2024/046, 2024/047, 2024/055, 2024/059, 2024/060).

3.1.3. Stimuleringsregeling en investeringsverplichting voor de audiovisuele sector

In het kader van de **stimuleringsregeling en investeringsverplichting voor de audiovisuele sector**[\[20\]](#) nam de VRM in 2024 **zeven beslissingen**.

De stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector, zoals vervat in artikel 184/1 van het Mediadecreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit,[\[21\]](#) verplicht dienstenverdelers om deel te nemen aan de productie van audiovisuele werken. In 2024 heeft de VRM in dit verband zes ingediende projecten als coproductieproject erkend (beslissingen 2024/023, 2024/024, 2024/025, 2024/026, 2024/027, 2024/028).

Op basis van artikel 157, §§ 2 en 4 van het Mediadecreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit [\[22\]](#), worden ook de particuliere niet-lineaire televisieomroeporganisaties onderworpen aan een investeringsverplichting ten behoeve van de audiovisuele sector. Deze verplichting tot deelname aan de productie van Vlaamse audiovisuele werken is eveneens van toepassing op niet-lineaire televisieomroeporganisaties die gevestigd zijn in een lidstaat van de Europese Unie en niet-lineaire televisiediensten aanbieden die gericht zijn op het Nederlandse taalgebied. In het kader van deze regelgeving werd één ingediend project erkend als coproductieproject (beslissing 2024/029).

3.1.4. Licentie voor aanbieden radio-omroepnetwerk via frequentiekanaal 11A

Tot slot kaderen **vier beslissingen** in de toekenningsprocedure betreffende een licentie voor het aanbieden van een radio-omroepnetwerk via het frequentiekanaal 11A.

Met betrekking tot drie aanvragen werd beslist dat deze tegemoetkwamen aan de ontvankelijkheidsvereisten en verder zouden worden behandeld (beslissingen 2024/007, 2024/008, 2024/009).

Bij beslissing 2024/016 werd de licentie in kwestie vervolgens, na vergelijkende toets, toegekend aan On Tower Netherlands 3 bv.

3.2. In 2024 hebben achtendertig beslissingen van de VRM betrekking op commerciële communicatie. De sancties voor de in vierendertig van deze gevallen vastgestelde inbreuken variëren hierbij van waarschuwingen tot administratieve geldboetes.

In 2024 werden **twee beslissingen** genomen op basis van **klachten** die commerciële communicatie als voorwerp hadden. Een klacht werd onontvankelijk verklaard (beslissing 2024/010) en de andere ongegrond (beslissing 2024/067).

De klacht die ten gronde werd beoordeeld was met name gericht tegen het programma 'Vive le Vélo' op VRT1, en meer bepaald de uitzending van 16 juli 2024, en voerde aan dat dit TV-programma op de openbare omroep intussen uitgegroeid is tot een vehikel om het commerciële bedrijf dat geënt is op dat programma eindeloos exposure te geven. De klager vroeg zich af wanneer iets nog productplaatsing is en wanneer de redelijke grens is overschreden. Hij verwees hierbij tevens naar

een 'call to action' na het programma met een heel groot billboard en de verwijzing naar de online shop.

In dit verband werd vastgesteld dat VRT zelf over de intellectuele eigendomsrechten beschikt met betrekking tot de naam 'Vive le Vélo' (en het bijhorende semi-figuratieve teken) en 'Vive le Vélo' dus een eigen handelsmerk van VRT betreft. Voor de merchandising en het vermarkten van het merk en daarvan afgeleide diensten/producten werd een licentieovereenkomst afgesloten met een derde partij, waaruit bleek dat VRT hierbij van de licentienemer vergoedingen ontvangt die als een substantieel deel van de opbrengsten van de commercialisering van de producten/diensten kunnen worden beschouwd, zodat in voorliggend geval sprake is van zelfpromotie in de zin van artikel 2, 46°, van het Mediadecreet.

Het opnemen van en het verwijzen naar het VRT-handelsmerk 'Vive le Vélo' en afgeleide producten in de betrokken uitzending betreft dus geen productplaatsing in de zin van artikel 2, 30°, van het Mediadecreet en VRT heeft bijgevolg ook geen inbreuk begaan op de voorwaarden die gelden bij productplaatsing (zoals voorgeschreven in artikel 100 van het Mediadecreet).

Verder volgt hieruit eveneens dat de promotionele boodschap die na het programma werd uitgezonden reclame betreft die gericht is op zelfpromotie, en bijgevolg is uitgesloten van het voor VRT geldende reclameverbod, waardoor er ook geen sprake is van een schending van artikel 50 van het Mediadecreet.

De klacht werd derhalve ongegrond verklaard.

De overige **zesendertig** beslissingen zijn het resultaat van **ambtshalve procedures op tegenspraak**.

Negentien van die beslissingen hadden betrekking op de **herkenbaarheid van commerciële communicatie** bij **content creators** die met hun profielen en kanalen onder de toepassing van het Mediadecreet vallen, waarover verder meer onder punt 3.2.3.

De resterende **zeventien beslissingen** betreffen commerciële communicatie in de uitzendingen van regionale (elf beslissingen), private (vier beslissingen) en openbare (twee beslissingen) **televisieomroeporganisaties**.

In **drie** beslissingen diende de algemene kamer zich met name te buigen over het recente koninklijk besluit van 27 februari 2023 tot bepaling van de nadere regels betreffende de **reclame** voor de **kansspelen** (hierna: KB kansspelreclame),^[23] waarbij twee televisieomroeporganisaties werden gesanctioneerd met administratieve geldboetes (beslissingen 2024/011, 2024/015) en in één geval geen inbreuk werd vastgesteld (beslissing 2024/020).

Het eerste dossier (beslissing 2024/011) betrof de controle door de onderzoekscel van de VRM van de uitzendingen van voetbalwedstrijden in het kader van de Europa League en Europa Conference League op VRT Canvas (21 september, 5 oktober en 26 oktober 2023).

Op elke onderzochte datum werden door VRT Canvas sponsorboodschappen voor online kansspelen uitgezonden. Op bovengenoemde data ging het telkens in totaal over zes sponsorvermeldingen, met name twee sponsorvermeldingen vóór de wedstrijd, twee sponsorvermeldingen tijdens de rust/onderbreking en twee sponsorvermeldingen na afloop van de wedstrijd.

Het KB kansspelreclame bepaalt de nadere regels omtrent de inhoudelijke elementen van de reclame die worden toegestaan, de aangelegenheden waarbij reclame kan worden getoond, het tijdsbestek waarbinnen de reclame kan worden getoond en de frequentie ervan.

Zo bepaalt artikel 6 van het KB dat de uitzending van boodschappen van sport sponsoring enkel is toegestaan tijdens de periode van 15 minuten vóór het begin van en de periode van 15 minuten na het einde van de rechtstreekse uitzending van een sportwedstrijd.

In artikel 17 van het KB wordt eveneens bepaald dat reclame geen natuurlijke personen of fictieve personages mag afbeelden, noch stemmen gebruiken van bekende natuurlijke personen of bekende fictieve personages.

De VRM oordeelde dat het uitzenden van sponsorvermeldingen ten behoeve van een vergunninghouder voor online kansspelen tijdens de onderbreking van een wedstrijd strijdig is met een correcte toepassing van het KB kansspelreclame.

Daarnaast werd vastgesteld dat in de sponsorvermeldingen aan het begin telkens beelden worden getoond van natuurlijke personen (in dit geval 'supporters'). Ook hier stelde de VRM vast dat het uitzenden van sponsorvermeldingen ten behoeve van een vergunninghouder voor online kansspelen, waarbij natuurlijke personen worden afgebeeld, in strijd is met een correcte toepassing van het KB kansspelreclame.

De uitzendingen in kwestie vormen zo een inbreuk op artikel 52 van het Mediadecreet, dat stelt dat "de aanbieders van omroepdiensten geen commerciële communicatie en boodschappen van algemeen nut (mogen) uitzenden die in strijd zijn met wettelijke bepalingen".

Bij het bepalen van de sanctie hield de VRM enerzijds rekening met het gegeven dat dergelijke inbreuken voor het eerst bij VRT werden vastgesteld en op een vergissing zouden berusten. Anderzijds kon de VRM niet voorbijgaan aan de grote maatschappelijke impact die commerciële communicatie voor kansspelen heeft. Om die reden is dergelijke commerciële communicatie dan ook aan strikte regels en beperkingen onderworpen en vormen schendingen daarvan zeer ernstige inbreuken. Bovendien betroffen de schendingen meervoudige uitzendingen die een groot publiek hebben bereikt.

De VRM besloot VRT een administratieve geldboete van 10.000 euro op te leggen.

Beslissing 2024/015 vloeide voort uit de controle van de uitzendingen van de regionale televisieomroeporganisaties (12 november 2023, 17u-20u), waaronder de uitzendingen van TVL (vzw Tele-Visie-Limburg), die een programmatie in lusvorm bevatten waarbij meermaals dezelfde programma's worden uitgezonden. Zo werd o.a. het sportprogramma 'Score' (met samenvattingen van diverse sportwedstrijden) meermaals uitgezonden. Rond het programma werden sponsorvermeldingen uitgezonden voor online kansspelen.

Het KB kansspelreclame bepaalt onder meer dat dergelijke boodschappen van sport sponsoring enkel rond internationale en Europese sportwedstrijden en Belgische sportwedstrijden mogen worden uitgezonden (artikel 6, § 3), er geen natuurlijke personen in mogen worden afgebeeld (artikel 17, eerste lid) en zij geen andere elementen mogen bevatten dan enkel de merknaam en het logo (artikel 6, § 2).

Uit de beelden en de vaststellingen van de onderzoeksceel van de VRM, bleek dat TVL tijdens de onderzochte periode vijf maal een sponsorvermelding ten behoeve van een vergunninghouder voor online kansspelen heeft uitgezonden rond een (sport)programma, wat in strijd is met artikel 6, § 3,

van het KB kansspelreclame.

Ook bleek verder dat in de betrokken sponsorvermelding natuurlijke personen worden afgebeeld en ze ook andere elementen (namelijk auditieve en visuele slogans en aansporingen) bevat dan enkel de merknaam en het logo.

Gelet op de strijdigheid van de uitgezonden sponsorboodschappen met het KB kansspelreclame, vormen de betrokken uitzendingen van TVL een inbreuk op artikel 52 van het Mediadecreet.

Bij het bepalen van de sanctie hield de VRM enerzijds rekening met het gegeven dat dergelijke inbreuken voor het eerst bij TVL werden vastgesteld, de uitzending een beperkt bereik had en TVL ook maatregelen zou hebben genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden. Anderzijds kon de VRM ook hier niet voorbijgaan aan de grote maatschappelijke impact van dergelijke commerciële communicatie en het feit dat het hier gaat om een zeer ernstige inbreuk.

De VRM besloot TVL een administratieve geldboete van 1.500 euro op te leggen.

In de derde beslissing rond het KB kansspelreclame (beslissing 2024/020) werd echter geen inbreuk vastgesteld met betrekking tot de uitzending door private televisieomroeporganisatie PlattelandsTV van sponsorboodschappen voor 'Bingoal' voor en na het programma 'Hippodroom' op 12 januari 2024, waarin verslag werd uitgebracht van een eerdere wedstrijd paardenrennen.

Het KB kansspelreclame bevat immers een overgangsbepaling (artikel 24), waardoor op bestaande reclamecontracten gebaseerde reclamevormen toegestaan blijven tot 31 december 2024, voor zover zij wel al voldoen aan de algemene beperkingen en beginselen die gelden voor toegestane reclamevormen op basis van het KB kansspelreclame. Deze overgangsbepaling geldt voor reclamecontracten die, op de datum van publicatie van het KB kansspelreclame in het Belgisch Staatsblad, werden afgesloten vóór 9 mei 2022.

De VRM oordeelde dat in het voorliggende geval de overgangsbepaling uit artikel 24 van het KB kansspelreclame van toepassing was op de betreffende uitzendingen van de sponsorboodschap voor 'Bingoal' voor en na het programma 'Hippodroom'. Bijgevolg was in dit geval het KB kansspelreclame niet geschonden en werd ook geen inbreuk vastgesteld op artikel 52 van het Mediadecreet.

In de zaak die leidde tot beslissing 2024/030 werd door de onderzoekscel van de VRM vastgesteld dat tijdens de onderzochte periode op VTM2 een spot voor VTM GO en Dr. Oetker Ristorante Pizza met een duurtijd van 35 seconden driemaal werd uitgezonden, telkens na de eindbumper en dus buiten het reclameblok. Fragmenten van films en andere programma's die beschikbaar zijn op het VTM GO-platform worden verweven met beelden uit een reclamespot voor Dr. Oetker Pizza Ristorante.

Artikel 79, § 1, van het Mediadecreet bepaalt dat televisiereclame, met uitzondering van zelfpromotie, duidelijk herkenbaar moet zijn en moet kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud. Reclame moet met visuele en/of akoestische en/of ruimtelijke middelen van andere onderdelen van het programma worden gescheiden.

Het Mediadecreet verzet zich niet tegen de combinatie van commerciële communicatie in één spot, zo lang de voorgeschreven beperkingen en verplichtingen voor alle bestanddelen van de spot worden nageleefd. Terwijl de commerciële communicatie voor VTM GO **zelfpromotie** betreft, waarop het herkenbaarheids- en **scheidingsprincipe** niet van toepassing is, bevat de spot ook **televisiereclame** voor een pizzamerk waarvoor de verplichte afscheiding van de programma's wel

geldt. Aangezien in voorliggend geval de commerciële communicatie voor VTM GO en Dr. Oetker met elkaar vermengd en verweven zijn, diende de volledige spot gescheiden van de programma's te worden uitgezonden.

De betreffende spot werd echter telkens buiten het reclameblok uitgezonden en evenmin op een andere wijze onderscheiden van de programma's. De betrokken private televisieomroeporganisatie beging aldus een inbreuk op artikel 79, § 1, van het Mediadecreet en kreeg een administratieve geldboete van 10.000 euro opgelegd.

In slechts één beslissing diende de VRM het ontbreken van het **tandenborstellogo** dat gedurende de hele uitzending van commerciële communicatie voor suikerhoudend snoepgoed moet worden getoond te sanctioneren (beslissing 2024/031).

Daarnaast ontbrak ook de **sponsoridentificatie** in de betrokken boodschap, net zoals dat het geval was in een ander dossier met betrekking tot een door deze private televisieomroeporganisatie uitgezonden sponsorvermelding (beslissing 2024/040).

In beide gevallen werd de omroep gewaarschuwd voor de inbreuken.

Het besteden van **overmatige aandacht bij productplaatsing** in een programma van de openbare televisieomroeporganisatie werd op zijn beurt gesanctioneerd met een administratieve geldboete (beslissing 2024/065, waarover meer onder punt 3.2.1).

Tot slot waren er **tien beslissingen inzake regionale televisieomroeporganisaties** waarin diverse inbreuken werden vastgesteld op de regels inzake commerciële communicatie (beslissingen 2024/012, 2024/013, 2024/014, 2024/050, 2024/051, 2024/052, 2024/053, 2024/056, 2024/057, 2024/058, waarover hieronder meer).

3.2.1. Productplaatsing

Beslissing 2024/065 heeft betrekking op productplaatsing in de uitzending van het programma 'Dagelijkse Kost' op VRT1 op 17 september 2024, waarin doorlopend op duidelijk herkenbare wijze producten en toestellen te zien zijn waarmee in de programmareeks vaak wordt gewerkt. De aanwezigheid van deze merkproducten binnen het programma, een duidelijke vorm van productplaatsing, is volgens de onderzoekscel functioneel en verloopt op een natuurlijk aandoende wijze. De betrokken producten komen enkel in beeld op het moment waarop ze effectief gebruikt en verwerkt worden of ze worden, wanneer ze niet worden gebruikt, op een minder opvallende plaats gezet.

Er is in de betrokken aflevering echter een prominente rol weggelegd voor een product en merk van rijst. De VRM stelt vast dat de aandacht die wordt besteed aan dit specifieke product en merk van dien aard is dat VRT de limieten overschrijdt van de aandacht die in geval van productplaatsing aan het product in kwestie mag worden besteed. De bestede aandacht is aanzienlijk langer en explicieter dan nodig voor het tonen van de bereidingswijze van het gerecht en tevens dan het geval is bij de productplaatsing voor andere merken aanwezig in de betreffende uitzending.

Door **overmatige aandacht** te besteden aan dit specifieke merk en product heeft VRT dan ook een inbreuk begaan op artikel 100, § 1, 3°, van het Mediadecreet. Artikel 100, § 1, van het Mediadecreet bepaalt de voorwaarden waaraan programma's die productplaatsing bevatten, moeten voldoen. Zo mogen onder meer de producten of diensten in kwestie geen overmatige aandacht krijgen.

Bij het bepalen van de sanctie hield de VRM rekening met het gegeven dat het programma in prime time werd uitgezonden en een groot aantal kijkers heeft bereikt. Daarenboven kon de VRM ook niet voorbijgaan aan het feit dat eerder, hoewel intussen enige tijd geleden, meermaals administratieve geldboetes aan VRT werden opgelegd voor gelijkaardige inbreuken. De VRM besloot dan ook een administratieve geldboete van 20.000 euro op te leggen.

Naast deze beslissing was er in 2024 slechts één andere beslissing waarbij het besteden van overmatige aandacht bij productplaatsing werd gesanctioneerd op basis van artikel 100, § 1, 3°, van het Mediadecreet.

In deze beslissing met betrekking tot een regionale televisieomroeporganisatie was overigens tevens sprake van het **rechtstreeks aansporen** tot aankoop of huur van goederen en diensten, in het bijzonder door die producten of diensten specifiek aan te prijzen, wat strijdig is met artikel 100, § 1, 2°, van het Mediadecreet.

Mede gelet op het feit dat daarnaast ook een inbreuk werd vastgesteld op de regels inzake sponsorvermeldingen (zie ook punt 3.2.2), legde de VRM een administratieve geldboete van 2.000 euro op (beslissing 2024/058).

3.2.2. Sponsorvermeldingen

Het aantal beslissingen over sponsorvermeldingen die niet beantwoorden aan de definitie van sponsoring omdat in de vermelding werd **aangezet tot consumptie** kende een toename ten opzichte van het voorgaande jaar. De VRM diende zich immers zes keer over dergelijke zaken te buigen, telkens bij regionale televisieomroeporganisaties, terwijl dit in 2023 slechts twee keer het geval was.

In alle gevallen oordeelde de VRM dat er wel degelijk sprake was van een inbreuk op artikel 91, eerste lid, 2°, van het Mediadecreet en werd een administratieve geldboete opgelegd (beslissingen 2024/012, 2024/013, 2024/014, 2024/056, 2024/057, 2024/058).

In twee andere gevallen kreeg een private televisieomroeporganisatie een waarschuwing omdat een duidelijke **sponsoridentificatie** ontbrak en zij aldus een inbreuk op artikel 91, eerste lid, 3°, van het Mediadecreet beging (beslissingen 2024/031 en 2024/040).

3.2.3. Herkenbaarheid van commerciële communicatie

Meerdere beslissingen inzake **regionale televisieomroeporganisaties** sanctioneerden de niet-naleving van de regelgeving rond de herkenbaarheid van commerciële communicatie, in het bijzonder artikel 53 van het Mediadecreet, dat bepaalt dat commerciële communicatie en boodschappen van algemeen nut gemakkelijk als zodanig herkenbaar moeten zijn.

Zo betrof een reeks van vier analoge beslissingen de uitzending van een aankondigingsspot voor Evenaar/Eclips TV door de betrokken regionale televisieomroeporganisaties (beslissingen 2024/050, 2024/051, 2024/052, 2024/053). Via de televisiedienst Eclips TV (van private televisieomroeporganisatie nv Via Plaza) worden reisprogramma's uitgezonden onder de benaming Evenaar.

Aan het einde van de aankondigingsspot worden beeldvullende pancartes getoond met volgende tekst: "Elke avond van 19u00 tot 22u15. Elke nacht. Evenaar. Eclips TV." en "Telenet kanaal 55. Orange kanaal 39. Proximus kanaal 90 & 340. TV Vlaanderen kanaal 28. Evenaar. Eclips TV."

De onderzoeksceel van de VRM voerde aan dat de betrokken regionale televisieomroeporganisaties aldus hun zendkanaal openstelden voor het promoten van de televisiedienst van een andere televisieomroeporganisatie (tevens hun exploitatiemaatschappij), zonder dat de kijker werd gewezen op de aanwezigheid van commerciële communicatie voor Eclips TV.

Door deze wijze van uitzenden maakten zij volgens de onderzoeksceel de commerciële communicatie voor Eclips TV niet gemakkelijk als zodanig herkenbaar voor de kijker, aangezien dergelijke promotionele boodschappen in feite binnen een reclameblok dienen te worden uitgezonden.

Voor deze inbreuk op artikel 53 van het Mediadecreet kregen de omroeporganisaties elk een waarschuwing van de algemene kamer van de VRM.

Drie andere beslissingen met betrekking tot regionale televisieomroeporganisaties sanctioneerden, ditmaal met administratieve geldboetes van 1.500 tot 3.000 euro, op het vlak van herkenbaarheid niet alleen de overtreding van voormelde algemene bepaling, maar tevens inbreuken op meer specifieke bepalingen van het Mediadecreet.

In de eerste twee gevallen (beslissingen 2024/012, 2024/013) bleek uit het onderzoek van de VRM met name in eerste instantie dat zes van de negen reportages in het betrokken programma publi-reportages betroffen, of reportages met een langere duurtijd dan reclamespots waarin zowel een redactioneel/informatief aspect als een promotioneel aspect aanwezig is. Deze reportages werden echter niet gemakkelijk als zodanig duidelijk herkenbaar gemaakt. Bijgevolg werd een inbreuk begaan op artikel 53 en artikel 79, § 1, van het Mediadecreet.

De betroffen uitzending van 'Tendens' bevatte ook twee reportages die beschouwd moeten worden als programmaonderdelen waarin productplaatsing aanwezig is. Het gaat hierbij dus over reportages die bestaan uit redactionele inhoud waarbij er sprake is van het opnemen of verwijzen naar producten. De kijker moest conform het Mediadecreet worden geïnformeerd over de productplaatsing in het programma, dit door het tonen van het PP-logo. Doordat dit niet gebeurde, werd ook hier een inbreuk begaan, meer bepaald op artikel 100, § 1, 4°, van het Mediadecreet.

In de derde zaak (beslissing 2024/014) bleken er eveneens publi-reportages te worden uitgezonden, zonder dat deze reportages gemakkelijk als zodanig duidelijk herkenbaar werden gemaakt, doordat in het begin geen pancarte met de vermelding "publi-reportage" werd getoond.

Ook in 2024 situeerde de aandacht voor herkenbaarheid van commerciële communicatie zich echter **overwegend** op het vlak van de **content creators**.

De herziene Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten werd in 2021 omgezet in het Vlaamse Mediadecreet. Hierdoor kunnen kanalen en profielen op sociale mediadiensten zoals YouTube,

Instagram en TikTok ook beschouwd worden als audiovisuele mediadiensten of omroepdiensten. Bijgevolg moeten ook de bepalingen uit het Mediadecreet met betrekking tot commerciële communicatie nageleefd worden.

De voormelde bepaling van artikel 53 van het Mediadecreet geldt dus ook voor content creators, influencers en vloggers die onder de definitie van omroeporganisatie vallen.

Op de vergadering van 27 september 2021 heeft de algemene kamer van de VRM als leidraad aangenomen dat er alleszins sprake is van een duidelijk herkenbare aanduiding indien volgende drie elementen cumulatief aanwezig zijn in elke video:

1. Het woord “advertentie” of “publiciteit” staat aan het begin van de beschrijving;
2. Het merk, product of dienst is getagd aan het begin van de beschrijving;
3. De disclaimer feature voor het gebruik van commerciële communicatie van de platformdienst werd geactiveerd bij het uploaden van de video.

In december 2021 heeft de VRM het Content Creator Protocol (CCP) op zijn website gepubliceerd. Dit CCP werd nadien ook nader toegelicht op een webinar, door middel van informatievergaderingen en via persoonlijke contactopname.

In het CCP worden aanwijzingen gegeven voor het duidelijk herkenbaar maken van commerciële communicatie voor volgers en kijkers. De VRM dient echter steeds in concreto, geval per geval, te beoordelen of commerciële communicatie al dan niet gemakkelijk als zodanig herkenbaar is.

In 2022 heeft de VRM zich voor het eerst uitgesproken over de herkenbaarheid van commerciële communicatie op sociale mediakanalen en -profielen van content creators en influencers. In drie gevallen is sanctionerend opgetreden en werden zij gewaarschuwd, omdat deze regelgeving nieuw is voor hen en de niet-naleving ervan voor het eerst door de VRM werd gesanctioneerd. In 2023 nam de VRM negentien beslissingen waarbij de content creators gewaarschuwd werden voor het niet gemakkelijk als zodanig herkenbaar maken van commerciële communicatie.

Na de eerste administratieve geldboete voor een content creator eind 2023 (beslissing 2023/057), volgden in 2024 nog drie beslissingen waarbij content creators en influencers gelet op recidive een boete van telkens 1.500 euro opgelegd kregen (beslissingen 2024/034, 2024/042, 2024/043). Het ging hierbij eveneens telkens om herhaalde inbreuken op de in artikel 53 van het Mediadecreet vervatte verplichting om commerciële communicatie gemakkelijk als zodanig herkenbaar te maken.

Daarnaast kregen vijftien content creators en influencers hiervoor in 2024 een waarschuwing, aangezien dergelijke inbreuk bij hen voor het eerst bij VRM-beslissing werd vastgesteld (beslissingen 2024/005, 2024/006, 2024/021, 2024/022, 2024/036, 2024/037, 2024/038, 2024/039, 2024/048, 2024/049, 2024/054, 2024/061, 2024/062, 2024/068, 2024/069).

In een laatste beslissing met betrekking tot het YouTube-kanaal van een content creator werd echter geoordeeld dat uit de informatie waarover de algemene kamer beschikt, in dit geval niet kon worden opgemaakt dat de drie in het geding zijnde video's commerciële communicatie zouden uitmaken in de zin van artikel 2, 5° van het Mediadecreet, zodat bijgevolg ook geen inbreuken op voormeld artikel 53 van het Mediadecreet werden vastgesteld (beslissing 2024/066).

[\[20\]](#) Zoals hoger aangegeven, worden beide regelingen vanaf 1 januari 2025 vervangen door een nieuwe eengemaakte regeling voor de stimulering van de audiovisuele sector,

[\[21\]](#) Besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014 betreffende de stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector, vermeld in artikel 184/1 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-

omroep en televisie.

[22] Besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2019 betreffende de deelname van de particuliere niet-lineaire televisieomroeporganisaties aan de productie van Vlaamse audiovisuele werken, bekrachtigd bij decreet van 26 april 2019.

[23] Dit koninklijk besluit is op 8 maart 2023 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en trad op 1 juli 2023 (grotendeels) in werking.

Hierbij dient wel tevens te worden opgemerkt dat op 1 september 2024 de wet van 18 februari 2024 tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers in werking trad. Artikel 7 van deze wet vervangt immers artikel 61, tweede lid van de wet van 7 mei 1999 door een principieel reclameverbod dat als volgt wordt geformuleerd: "Het is verboden reclame te maken voor kansspelen, behalve in de gevallen die uitdrukkelijk door de Koning worden toegestaan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad."

Artikel 8 van de wet van 18 februari 2024 bevat dienaangaande echter een overgangsbepaling ("De besluiten genomen in uitvoering van artikel 61, tweede lid, zoals het gold vóór de inwerkingtreding van deze wet, blijven van kracht zoals ze van toepassing waren op de dag voor de inwerkingtreding van deze wet totdat ze worden vervangen door een nieuw besluit ter uitvoering van artikel 61, tweede lid, zoals gewijzigd bij deze wet."), zodat het KB kansspelreclame van 27 februari 2023 vooralsnog zijn geldingskracht behoudt.

3.2. Overzicht van de beslissingen

Opgelegde sancties televisiediensten:

Naam	Aantal waarschuwingen	Geldboete(s) euro
ATV	1	-
AVS	-	3.000
Focus	-	3.000
Ring TV	-	2.000
ROB TV	1	-
TV Oost	1	-
TVL	1	1.500
VRT Canvas	-	10.000
VRT1	-	20.000
VTM	2	-
VTM2	-	10.000
WTV	-	3.000
Totaal	6	52.500

Opgelegde sancties content creators:

Naam	Aantal waarschuwingen	Geldboete(s) euro
CommV My Creative Journey	1	-
Jill Cnudde	1	-
Kevin De Clercq	1	-
Florence Delacave & Chloé Callens	1	-
Merel Dewildeman	1	-
Shauna Dewit	1	-
Natalia Druyts	1	-
Josephine Lecluyse	1	-
Frances Lefebure	1	-
Gaetan Likele	1	-
Talisa Loup	1	-
Pauline Rensonnet	1	-
Dorien Reynaert	-	1.500
Romy Schlimbach	-	1.500
Nena Schuurmans	1	-
Lisa Sloodts	-	1.500
Sam Van Denderen	1	-
Julie Vermeire	1	-
Totaal	15	4.500

Opgelegde sancties radiodiensten:

Naam	Aantal waarschuwingen	Geldboete(s) (euro)	regularisatie-termijn	Opheffing erkenning
Calipso	-	-	1	-
FM Goud (Bree YOLO)	-	-	-	1
Radio Uilenspiegel	-	-	1	1

Naam	Aantal waarschuwingen	Geldboete(s) (euro)	regularisatie-termijn	Opheffing erkenning
Radio UNDR	-	-	1	1
SBS (Nostalgie+)	-	37.500	2	-
Streekradio's (SU fm)	-	-	-	1
VERO	-	-	1	1
Totaal	-	37.500	6	5

4. Beslissingen van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen

4.1. Beslissing 2024-041: klacht tegen VRT (Thuis - VRT1) ongegrond verklaard

De VRM ontving een klacht tegen de uitzending van de fictiereeks 'Thuis' (uitzending vrijdag 19 april 2024).

De klagende partij dient de klacht in omwille van "*alcoholmisbruik, drugs en suggestieve seksuele handelingen in primetime voor minderjarige kinderen*".

De klagende partij voert aan dat er voortdurend alcohol, drugs, geweld en seksueel suggestieve beelden op de voorgrond treden in de reeks en de kijkers iedere dag te maken krijgen met bedrog, leugens en verraad. Zij verwijst daarbij met name naar het personage 'Lowie' die zijn vriendin gewelddadig zou hebben verkracht en brutaal vernederd.

De klagende partij acht het ongepast dat de reeks wordt uitgezonden in primetime, een tijdstip waarop kinderen en adolescenten kijken. Zij verzoekt de soapserie later op de avond uit te zenden, voormelde situaties uit de serie te schrappen of een bepaald leeftijdslogo (bv. -12) aan te brengen in de afleveringen.

Beoordeling door de VRM:

De betrokken aflevering van Thuis (19 april 2024) bevat meerdere scènes met moeilijkere of zwaardere thema's zoals geweld en pesten, verslavende middelen en seks. Dit zijn onderwerpen die potentieel voor bepaalde minderjarigen leeftijdsinadequaat zouden kunnen zijn, afhankelijk van de manier waarop ze aan bod komen en/of in beeld worden gebracht.

In de voorliggende aflevering is de aanwezigheid van dergelijke thema's echter bijna uitsluitend terug te brengen tot het onderwerp van gesprekken, veeleer dan dat zij in beeld worden gebracht of worden getoond.

Het aangeklaagde "*alcohol- en drugsmisbruik*", blijft beperkt tot het tonen van het personage 'Lowie' die onder invloed van drank of drugs op kantoor toekomt en ruzie maakt met het personage 'Viv'. Het gebruik zelf van verdovende middelen wordt hierbij geenszins in beeld gebracht en zeker ook niet verheerlijkt of aangemoedigd. Het gedrag van 'Lowie' wordt daarentegen expliciet veroordeeld door het personage 'Peter'.

Ook het gegeven dat **geweld** voortdurend aanwezig zou zijn, zoals de klagende partij aanvoert, blijkt niet bij het bekijken van deze aflevering. Uit de vaststellingen blijkt dat geen expliciet of voortdurende geweld getoond wordt.

Ten slotte voert de klagende partij ook aan dat er **seksuele handelingen**, zowel suggestief als weinig verhullend, zouden voorkomen in de uitzending. Uit de beelden blijkt echter dat in de voorliggende aflevering geen seksuele handelingen worden getoond. In bepaalde scènes is seks het gespreksonderwerp, zonder dat de kijker daadwerkelijk seks te zien krijgt.

Daarenboven worden er veeleer toespelingen gemaakt en, volgens de vaststellingen van de kamer, geen expliciete seksuele termen gebruikt die schadelijk zouden kunnen zijn voor de ontwikkeling van bepaalde minderjarigen.

De VRM besluit dan ook dat in de aangeklaagde aflevering geen elementen voorkomen die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen zouden kunnen aantasten, in de zin van artikel 42, eerste lid, van het Mediadecreet. VRT diende dan ook verder geen maatregelen te nemen, zoals een aangepast uitzenduur, om te waarborgen dat minderjarigen deze specifieke aflevering van 'Thuis' niet te zien zouden krijgen.

De klacht wordt bijgevolg ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

5. Economische analyse van de sector

5.1. Mediaconcentratie

5.1.1. Wettelijk kader

De toezichthouder heeft in het Mediadecreet de opdracht gekregen om concentraties in de audiovisuele en geschreven media in kaart te brengen. Verschuivingen en evoluties binnen de Vlaamse mediasector moeten worden geregistreerd en gesignaleerd. Eigendomsstructuren en marktaandeelen van de verschillende mediaspelers vormen daarbij het uitgangspunt voor verdere analyse.

5.1.2. Werkwijze

Informatieverzameling

In het kader van deze opdracht werd in 2007 een instrumentarium uitgewerkt voor het systematisch verzamelen van relevante data. In eerste instantie werd getracht alle bedrijven te identificeren die instaan voor of verbonden zijn met het Vlaamse media-aanbod. Vertrekkende vanuit de erkende televisie- en radio-omroepen werd de lijst van mediaondernemingen aangevuld met andere bedrijven zoals krantengroepen, distributeurs, telecomoperatoren en reclameregies.

Dankzij een samenwerking met de Vlaamse coördinatiecél e-government kunnen de financiële gegevens van de betrokken ondernemingen uit de Verrijkte Kruispuntenbank voor Ondernemingen overgenomen worden.

Mediatabank

Al deze gegevens werden gestructureerd en in een eigen databank gegoten die het uitgangspunt vormt voor verder onderzoek naar mediaconcentratie in Vlaanderen. De “mediatabank” is een relationele databank opgebouwd rond het unieke KBO-nummer. De databank stelt de toezichthouder in staat om op regelmatige en gestructureerde wijze relevante rapporten op te stellen. Ondertussen is het bestand gestoffeerd met gegevens die tot ten vroegste 2003 teruggaan in de tijd. Omwille van een nieuw aspect van de rapportering, namelijk de cumulatie van mandaten, werd deze databank in 2016 uitgebreid.

Rapportering 2024

Sinds eind 2008 publiceert de VRM jaarlijks een rapport over mediaconcentratie in Vlaanderen. Op 29 november 2024 werd het rapport “Mediaconcentratie in Vlaanderen 2024” gepubliceerd.

Om evoluties in de tijd mogelijk te maken, bleef de basisstructuur van het rapport grotendeels gelijk aan die van de vorige versies.

In een eerste hoofdstuk wordt de Vlaamse mediasector afgebakend. De waardeketens van radio, televisie, internet en geschreven pers worden uitgetekend en er wordt nagegaan welke spelers aanwezig zijn in alle schakels van de keten. Dit geeft reeds een eerste indicatie van de horizontale concentratie.

In hoofdstuk 2 wordt nagegaan hoe de in hoofdstuk 1 beschreven spelers zich tot elkaar verhouden en kunnen gerekend worden tot een bepaalde mediagroep.

In een derde hoofdstuk wordt meer cijfermateriaal gegeven en worden de verschillende vormen van mediaconcentratie aan de hand van een aantal indicatoren gekwantificeerd. Hier wordt de Vlaamse mediasector ook in een internationale context geplaatst, en wordt informatie over de beschikbaarheid van lokale media gegeven.

In een vierde hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van bestaande en mogelijke nieuwe wettelijke initiatieven rond de bevordering van diversiteit en pluriformiteit in de media. Sommige daarvan worden als beleidsaanbeveling extra onderlijnd.

Actuele feiten en toelichting bij deelaspecten van bepaalde mediasegmenten worden vermeld in de vorm van infragmenten. Zo wordt het mogelijk om aandacht te schenken aan specifieke gebeurtenissen die zich voordeden sinds de publicatie van het vorige rapport, zonder de algemene structuur van het rapport uit balans te trekken.

5.2. Marktanalyse

Het Europees regelgevend kader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten geeft de nationale regelgevende instanties (NRI's) een aantal opdrachten, onder meer met betrekking tot het aflijnen van de relevante markten, het analyseren van deze relevante markten, en het opleggen (waar passend) van verplichtingen, met name inzake toegang en interconnectie, aan ondernemingen met aanmerkelijke marktmacht op een aantal deelmarkten binnen de telecomsector.

Als gevolg van de federale staatsstructuur en de organisatie van de bevoegdheidsverdeling zijn er in België meerdere NRI's actief. Van het Belgisch Instituut voor Post en Telecommunicatie (BIPT), de Vlaamse Regulator voor de Media, de Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA) van de Franse Gemeenschap en de Medienrat van de Duitstalige Gemeenschap wordt verwacht dat zij deze markten analyseren.

Op basis van rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (met name het arrest nr. 128/2005 van 13 juli 2005, BS 5 augustus 2005) dienen de NRI's in België hiervoor samen te werken. Het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006, is in werking getreden na de publicatie van de instemming door het federale Parlement, het Vlaams Parlement en de parlementen van de Duitstalige en de Franse Gemeenschap op respectievelijk 28 december 2006, 2 juli 2007, 6 augustus 2007 en 19 september 2007. Het samenwerkingsakkoord voorziet in de oprichting van een Conferentie voor Regulators voor de Elektronische Communicatiediensten (CRC).

De VRM moet er dus voor instaan dat de bepaling en analyse van de relevante markten voor producten en diensten in de sector van de elektronische communicatienetwerken gebeurt volgens de door de Europese Commissie opgelegde richtlijnen en aanbevelingen.

De cyclus van een marktanalyse doorloopt meerdere stappen:

1. Informatie inwinnen;
2. Ontwerp marktanalysebesluit opmaken;
3. Aankondiging organisatie van de openbare raadpleging op VRM-website;
4. Publiceren verslag op website, in maand die volgt op het einde van de raadpleging;
5. Integreren van verslag in ontwerp van beslissing;
6. Doorlopen CRC-procedure;
7. Aanmelden beslissing bij de Europese Commissie

Nadat er een marktanalyse genomen is, moet men deze specificeren door middel van kwantitatieve en

kwalitatieve implementatiebeslissingen (rond kostprijs en referentieaanbod).

Na een eerste cyclus die in 2011 begon, heeft de CRC in 2018 een tweede basisbeslissing omtrent de marktanalyse genomen. De kwantitatieve en kwalitatieve implementatiebeslissingen (rond kostprijs en referentieaanbod) die uitvoering geven aan deze beslissing werden afgerond in 2021.

Voor de marktanalyse werkt de VRM niet alleen. Beslissingen worden ook op CRC-niveau genomen en er dient te worden samengewerkt met de andere regulatoren, de Mededingingsautoriteit en de Europese Commissie. Hierdoor kunnen vertragingen in het proces oplopen waarvoor de VRM niet verantwoordelijk is.

Recent hebben verschillende operatoren verklaard dat het belangrijk en zelfs noodzakelijk is om samenwerkingen aan te gaan in plaats van over te gaan tot het dupliceren van glasvezelinfrastructuur, om zo de kosten voor uitrol te verlagen, en de glasvezeldekking te versnellen en/of uit te breiden. Eventuele overeenkomsten hieromtrent zouden een impact kunnen hebben op de lopende marktanalysedossiers.

De regulatoren hebben verklaard eventuele ontwerpovereenkomsten te willen bestuderen en aan de operatoren werd initieel tot 15 mei 2024 de kans gegeven om te onderhandelen over overeenkomsten inzake gemeenschappelijke FTTH-uitrol. Een raadpleging over een ontwerp van marktanalyse werd derhalve uitgesteld tot na die datum.

Op 26 juli 2024 hebben Proximus en Telenet aangekondigd dat ze een ontwerpovereenkomst gesloten hebben met als doel samen te werken voor de uitrol van glasvezelnetwerken in een deel van Vlaanderen.

De Belgische Mededingingsautoriteit (BMA) heeft daarop besloten om hierover een onderzoek te starten. De beslissing van de BMA zal een belangrijk gegeven vormen voor de komende marktanalyse.

5.3. Samenwerking met andere NRI's

In het kader van het samenwerkingsakkoord werden in 2024 door het BIPT een aantal ontwerpbeslissingen voorgelegd, namelijk:

- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT inzake het verzoek tot overdracht van de gebruiksrechten voor de 3600MHz-band van NRB aan Proximus
- Ontwerpbesluit betreffende de verlenging van gebruiksrechten toegekend aan Entropia Critical Concepts N.V. voor de exploitatie van een openbaar netwerk voor radiocommunicatie
- Ontwerpbesluit betreffende de technische en operationele voorwaarden voor mobiele-communicatiediensten aan boord van vaartuigen
- ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT met betrekking tot de verificatie en goedkeuring van de door het Fonds van de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden vergoedbare kosten voor de periode van 01 januari 2023 tot 31 december 2023
- Ontwerpbesluit betreffende de analyse van de markten voor vaste en mobiele gespreksafgifte
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT tot vaststelling van de nadere regels en de inlichtingen die moeten worden verstrekt tijdens de kennisgevingen als bedoeld in artikel 15/1 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT tot vaststelling van de frequentiebanden waarop de kennisgeving van artikel 15/1, § 3, vierde lid, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie betrekking heeft

- Ontwerpbesluit betreffende de toekenning van gebruiksrechten voor frequentiebanden voor vaste netwerken van categorie 8a
- Samenwerkingsakkoord - Ontwerpbesluit inzake de toewijzing van spectrum aan Citymesh Integrator N.V. voor het opzetten en exploiteren van een zendinstallatie in de Belgische exclusieve economische zone in de Noordzee
- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende de plaats en wijze van uitvoering van werken aan het netwerk van DIGI (Victor Hugostraat - Schaarbeek)
- Ontwerpbesluit van het BIPT betreffende de plaats en wijze van uitvoering van werken aan het netwerk van VOO (Chemin de la Truite - Uccle)
- Ontwerpbesluit BIPT waardering activa Fluvius
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT inzake de toewijzing van spectrum aan e-BO Entreprises N.V. en Telenet Group N.V. voor het opzetten en exploiteren van een zendinstallatie in de Belgische exclusieve economische zone in de Noordzee
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT aangaande de verlenging van de gebruiksrechten op 2600 MHz

De VRM heeft na nazicht van deze ontwerpen geen inhoudelijke opmerkingen geformuleerd.

5.4. Netneutraliteit

Nationale regelgevende instanties moeten jaarlijks verslagen publiceren over hun toezicht op de Verordening (EU) 2015/2120 van 25 november 2015 tot vaststelling van maatregelen betreffende open-internettoegang en tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische- communicatienetwerken en -diensten en Verordening (EU) nr. 531/2012 betreffende roaming op openbare mobielecommunicatienetwerken binnen de Unie (= netneutraliteit).

Omdat de netneutraliteit ook aspecten met media bevat, voert het Belgisch Instituut voor Post en Telecommunicatie (BIPT) haar toezichthoudende functie uit in samenwerking met de toezichthouders van de audiovisuele media (CSA, Medienrat en VRM). Het BIPT diende het Belgische jaarlijks rapport over netneutraliteit in bij de Europese Commissie en BEREC. Het rapport werd ook op de website gepubliceerd.

[Het rapport over de netneutraliteit is hier terug te vinden.](#)

[Mededeling over het verslag over het toezicht op netneutraliteit in België \(periode 1 mei 2023 – 30 april 2024\) | BIPT](#)

6. Toezicht beheersovereenkomst VRT

6.1. Rapportering werkingsjaar 2024

In 2024 publiceerde de VRM het jaarlijkse toezichtrapport op de naleving van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap door de openbare omroep VRT. Het rapport had betrekking op het werkingsjaar 2023, het derde jaar van de beheersovereenkomst 2021-2025.

In het rapport beoordeelt de VRM de mate waarin de openbare omroep in 2023 zijn strategische en operationele doelstellingen heeft behaald.

Voor de monitoring van de onpartijdigheid van de nieuwsprogramma's van de VRT in het kader van het toezicht op de VRT-beheersovereenkomst liet de VRM zich bijstaan door de Universiteit Antwerpen.

De VRM heeft vastgesteld dat de VRT in het kader van het opvolgen van de performantiemaatstaven in 2023 goede resultaten heeft neergezet.

Op donderdag 12 december 2024 organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement een hoorzitting met de VRT en de VRM over het jaarverslag van de openbare omroep en het toezichtrapport van de VRM.

6.2. Toezicht werkingsjaar 2024

De VRM is gestart met de voorbereidingen voor het rapport betreffende het werkingsjaar 2024, het vierde jaar van de beheersovereenkomst 2021-2025. Samen met de VRT zijn de methodiek en bijhorende meetinstrumenten voor de opvolging van de doelstellingen afgesproken. Afhankelijk van de doelstellingen zullen door de VRT zowel cijfergegevens als descriptieve passages worden overgemaakt. Deze cijfergegevens zijn afkomstig van de studiedienst van de VRT, van externe instanties en van onderzoeksbureaus. De cijfergegevens van de studiedienst zullen door de VRM steekproefsgewijs worden getoetst aan controlegegevens. Voor de monitoring van de onpartijdigheid van de nieuwsprogramma's van de VRT, in het kader van het toezicht op de VRT-beheersovereenkomst voor 2024, zal de VRM zich opnieuw laten bijstaan door de Universiteit Antwerpen.

7. Contacten met andere instanties

7.1. European Platform of Regulatory Authorities (EPRA)

EPRA is een koepelorganisatie waartoe de meeste Europese omroepregulators behoren. Ze beoogt de permanente uitwisseling van ervaringen en het aanreiken van oplossingen voor problemen gerelateerd aan de interpretatie en toepassing van de omroepregelgeving.

Van 5 tot en met 7 juni 2024 nam een delegatie van de VRM deel aan de 59ste vergadering van EPRA.

Op deze vergadering werd de samenwerking tussen EPRA en een aantal andere partners en projecten besproken.

In een thematische sessie werd het thema 'mediageletterdheid en verkiezingen' besproken. Daarbij werd ingegaan op de interactie tussen de media-industrie, stakeholders en toezichthouders.

Een andere thematische sessie was gewijd aan artificiële intelligentie en de rol van mediatoezichthouders op dit gebied. Daarbij werd nagegaan hoe artificiële intelligentie kan worden toegepast in de werkprocessen van media-toezichthouders.

Van 23 tot en met 25 oktober 2024 nam een delegatie van de VRM deel aan de 60ste vergadering van EPRA.

Op deze vergadering werd de impact van artificiële intelligentie op media verder besproken. Hier ging het specifiek over de vraag hoe regulators waakzaam kunnen worden gemaakt voor de gevaren van artificiële intelligentie in de media en welke uitdagingen ontstaan door het gebruik van artificiële intelligentie voor mediabedrijven en regulering.

Voorts was er ook aandacht voor de manier waarop oproepen tot haat kunnen worden tegengegaan en welke rol toezichthouders daarin kunnen spelen. Er werd nagegaan welke gevaren oproepen tot haat met zich brengen en welke regelgeving noodzakelijk is om er tegen op te treden.

7.2. European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA)

De Europese Groep van regelgevende instanties voor audiovisuele mediadiensten brengt de regelgevende instanties op het gebied van audiovisuele diensten bijeen om de Europese Commissie te adviseren over de uitvoering van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten van de EU.

De doelstellingen van ERGA zijn:

- met het oog op een consistente toepassing van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten het adviseren en bijstaan van de Europese Commissie bij haar werkzaamheden alsook bij alle andere aangelegenheden in verband met audiovisuele mediadiensten voor zover ze onder de bevoegdheid van de Europese Commissie vallen;
- het faciliteren van de samenwerking tussen de regelgevende instanties in de EU;
- de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken.

Het werkprogramma 2024 van ERGA bevat volgende acties en initiatieven:

1. In het kader van subgroep 1: de consistente uitvoering en handhaving van het Europese kader voor audiovisuele mediadiensten, met specifieke aandacht voor de AVMD-richtlijn, en het formuleren van aanbevelingen, o.a. met het oog op een toekomstige herziening van de AVMD-richtlijn.
2. In het kader van subgroep 2: bijdragen aan het debat dat leidde tot het aannemen van de Europese verordening mediavrijheid (EMFA, European Media Freedom Act). Deze subgroep was ook verantwoordelijk voor ERGA's bijdrage aan het voorbereidende werk voor de toekomstige toepassing van EMFA en de overgang naar de nieuwe Europese raad voor mediadiensten (EBMS, European Board for Media Services).
3. In het kader van subgroep 3: het ondersteunen van de Commissie bij de monitoringactiviteiten met betrekking tot de uitvoering van de Praktijkcode tegen desinformatie, de deelname van ERGA aan de permanente taskforce waarvan sprake in de Praktijkcode, en de opvolging van de uitvoering van de Europese verordening betreffende transparantie en gerichte politieke reclame, voor zover relevant voor de ERGA-leden.
4. In het kader van subgroep 4: het opvolgen van de implementatie van andere EU-regelgeving met betrekking tot de digitale omgeving die van invloed is op mediaregulators en aanbieders van mediadiensten. Dit omvatte met name grensoverschrijdende procedures bij het handhaven van de AVMD-richtlijn en de relatie met andere EU-regelgeving zoals de DSA (digitaal dienstenverordening). Aangezien de DSA in 2024 volledig van toepassing werd, ging specifieke aandacht naar de uitvoering ervan in nauwe samenwerking met de Commissie. In dit verband besteedde de subgroep speciale aandacht aan de bescherming van minderjarigen in de digitale omgeving.

Twee actiegroepen waren gewijd aan de ontwikkeling van een communicatiestrategie voor ERGA en aan mediageletterdheid.

Op 4 juli 2024 werd de 21^e plenaire vergadering van ERGA gehouden en op 22 november 2024 ging de 22^e plenaire vergadering van ERGA door. Op beide vergaderingen werden rapporten van de verschillende sub- en actiegroepen besproken, geamendeerd en goedgekeurd, en werden voorbereidingen getroffen om de overgang van ERGA naar EBMS in 2025 vlot te laten verlopen.

7.3. Andere (internationale) contacten

De VRM onderhoudt contacten met tal van organisaties. Hieronder een (niet-exhaustieve) lijst van contacten:

Op 4 januari 2024 was er een overleg tussen de VRM-administratie en een delegatie van de Raad voor de Journalistiek (RVDJ).

Op 24 januari 2024 en 3 juni 2024 ontving de VRM een delegatie van het Bureau voor democratische instellingen en mensenrechten (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE).

Op 18 maart 2024 was er een overleg tussen de VRM-administratie en het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) omtrent de nieuwe stimuleringsregeling.

Op 23 april 2024 stond een overleg op de agenda met het Nederlands Commissariaat voor de Media m.b.t. het toezicht op content creators en video-uploaders.

Op 31 mei 2024 bracht het managementcomité van de VRM een bedrijfsbezoek aan Play Media.

Op 22 augustus 2024 gaf de VRM een presentatie over het Mediaconcentratierapport 2023 aan het Committee on the Impact of Media Concentration (Zuid-Korea).

Op 3 december 2024 was er een informatie-uitwisseling met het Nederlands Commissariaat voor de Media rond de aanpak van de Media-pluralismetest (EMFA).

Op 16 december 2024 bracht het managementcomité van de VRM een bedrijfsbezoek aan DPG Media.

8. Content Creator Protocol (CCP)

Het [Content Creator Protocol](#) (CCP) werd in december 2021 gepubliceerd en ter beschikking gesteld op de website van de VRM. Dankzij het CCP kunnen Vlaamse content creators, vloggers en influencers op eenvoudige wijze terugvinden hoe zij hun video's conform de mediaregelgeving kunnen plaatsen op sociale mediaplatformen (zoals YouTube, Instagram, TikTok, Twitch en andere).

Het CCP bestaat uit drie thema's: commerciële communicatie op sociale media (1), commerciële communicatie en content gericht op minderjarigen (2) en verbod op haatspraak en geweld (3).

In 2024 werden 188 unieke content creators persoonlijk gecontacteerd door de Social Media Watchers van VRM en werden tal van vragen beantwoord.

Eind 2024 volgde de VRM volgend aantal accounts en kanalen:

Instagram: 2.200 (+44% versus eind 2023)

TikTok: 2.205 (+79% versus eind 2023)

YouTube: 710 (+28% versus eind 2023)

Twitch: 569 (+2% versus eind 2023)

De VRM monitort deze accounts en kanalen op de toepassing van de mediaregelgeving, met focus op duidelijke herkenbaarheid van commerciële communicatie.

Deze monitoring heeft ertoe geleid dat de algemene kamer in 2024 **19 beslissingen heeft genomen betreffende content creators die commerciële communicatie in hun online video's niet duidelijk herkenbaar hebben gemaakt**. In 18 gevallen was er sprake van een inbreuk op het Mediadecret. Daarbij werd 15 maal een waarschuwing uitgesproken, in drie gevallen werd een administratieve geldboete van 1.500 euro opgelegd.

In december 2024 voerde de VRM opnieuw een **onderzoek naar het gebruik van de labels "advertentie", "publiciteit" en "reclame" door de Vlaamse content creators**. Hierbij werden 2.829 video's bekeken op de verschillende socialemediakanalen (YouTube, Instagram, TikTok en Twitch). 14% van deze video's bevatten commerciële communicatie (exclusief zelfpromotie). **In 82% (afhankelijk van het socialemediakanaal) van deze video's waren de labels "advertentie", "publiciteit" of "reclame" in één oogopslag duidelijk zichtbaar, werd het merk vermeld en werd dit eventueel aangevuld met de platformaanduiding.**

Deze resultaten van dit onderzoek bevestigen opnieuw de **positieve tendens van het duidelijk herkenbaar maken van commerciële communicatie door Vlaamse content creators**.

De Vlaming kan dus, sinds de publicatie van het CCP drie jaar geleden en het uitoefenen van het toezicht op deze regelgeving door VRM, beter herkennen wanneer de bekeken video's op sociale mediaplatformen commerciële communicatie bevatten.

9. Nieuwe uitdagingen, bedenkingen en aanbevelingen

9.1. Vernieuwde stimuleringsregeling

De Vlaamse Regering keurde op 1 maart 2024 en 26 april 2024 respectievelijk het decreet met een nieuwe eengemaakte regeling voor de stimulering van de productie van audiovisuele werken en het besluit met de regels, de voorwaarden en de procedure voor deelname aan de productie van audiovisuele werken goed.

De nieuwe eengemaakte stimuleringsregeling brengt een uitbreiding van het takenpakket van de Vlaamse Regulator voor de Media met zich mee. Sommige van deze taken zijn eenmalig, verbonden aan de opstart van de nieuwe regelgeving, andere taken komen jaarlijks terug. Zo treedt de nieuwe regelgeving op 1 januari 2025 in werking, maar golden er in 2024 reeds enkele overgangsbepalingen.

De Vlaamse Regulator voor de Media ging in 2024 in overleg met de sector, legde waar nodig (nieuwe) contacten met (nieuwe) bijdrageplichtigen, spendeerde de nodige tijd aan het ter kennis brengen en uitleggen van de nieuwe regelgeving en de implicaties aan zowel oude als nieuwe bijdrageplichtigen. Daarenboven ondernam het verschillende acties om de overgangsbepalingen te handhaven.

Ook in 2025 zullen er verdere stappen gezet moeten worden om de nieuwe eengemaakte regeling voor de stimulering van de productie van audiovisuele werken vlot in de praktijk te brengen.

9.2. Prominence

Artikel 7bis van de Richtlijn AVMD stelt dat “De lidstaten [...] maatregelen [kunnen] nemen om passende aandacht voor audiovisuele mediadiensten van algemeen belang te waarborgen.” Enkele lidstaten maakten van dit artikel gebruik om lokale regelgeving uit te vaardigen. Deze bepaling werd ook omgezet in artikel 155/1 van het Mediadecreet: *“Met het oog op het verzekeren van pluralisme in de media, vrijheid van meningsuiting en culturele diversiteit kan de Vlaamse Regering criteria vastleggen en maatregelen opleggen aan ondernemingen om ervoor te zorgen dat er passende aandacht wordt voorzien, en zichtbaarheid en vindbaarheid wordt gegarandeerd voor televisiediensten van algemeen belang.”*

Het beleid zou dus bepaalde maatregelen kunnen nemen om passende aandacht voor audiovisuele mediadiensten van algemeen belang te waarborgen.

In dit kader introduceert de Europese verordening mediavrijheid (beter gekend onder de Engelse benaming European Media Freedom Act, hierna EMFA) een recht op aanpassing van het media-aanbod. Artikel 20 legt het recht van gebruikers vast om de configuratie, met inbegrip van de standaardinstellingen, van een apparaat of gebruikersinterface eenvoudig te wijzigen teneinde het media-aanbod aan te passen aan hun interesses of voorkeuren. Dit recht mag echter geen afbreuk doen aan de bepalingen die reeds zijn genomen of in de toekomst zullen worden genomen teneinde te voorzien in prominentie voor audiovisuele mediadiensten van algemeen belang en ter bescherming van de signaalintegriteit. Deze regel treedt wel pas in werking op 8 mei 2027.

9.3. Restricties aantal DAB+-omroepen

Het beleid stimuleert het gebruik van digitale radio. De private landelijke – en netwerkradio-omroeporganisaties worden decretaal verplicht om te investeren in DAB+, met het oog op een analoge switchoff. De ontwikkeling van DAB+ werd o.a. gestimuleerd om ervoor te zorgen dat de hoge concentratie bij de aggregatie in de radiosector, door de beperkte beschikbaarheid van radiospectrum, verminderd zou worden. Momenteel zien we dit echter niet gebeuren.

Ook het beschikbare DAB+-spectrum is niet oneindig. Momenteel is er op DAB+ plaats voor ca. 36 (landelijke) DAB+-kanalen. De regelgeving legt hierbij geen beperkingen op inzake het aantal DAB+-kanalen dat een radio-omroeporganisatie kan bezitten. Een radio-omroeporganisatie kan momenteel, zonder enig opportuniteitsoordeel en zolang er capaciteit beschikbaar is, bijkomende DAB+-kanalen de ether in sturen. Zo gebruiken bepaalde omroeporganisaties vandaag opmerkelijk grote delen (tot meer dan een derde) van de beschikbare DAB+-kanalen.

Indien het beleid van oordeel is dat, door het ontbreken van een opportuniteitsoordeel, de beoogde beleidsdoelstelling in het gedrang komt, met name het bevorderen en stimuleren van meer concurrentie in het radiolandschap, kan overwogen worden om beperkingen in te voeren wat betreft het aantal kanalen per radio-omroeporganisatie.

In de nota aan de Vlaamse Regering omtrent het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008 betreffende de voorwaarden en procedure voor het verkrijgen van een licentie voor het aanbieden van een radio- of televisieomroepnetwerk en de bijbehorende zendvergunningen geeft het beleid aan dat het noodzakelijk is om te evolueren van een netwerkoperatormodel naar een omroepmodel. In een netwerkoperatormodel worden licenties toegekend aan een netwerkoperator die vervolgens zelf bepaalt welke radio-omroeporganisaties verspreid worden en tegen welke prijs. Dit betekent dat de overheid aan deze radio-omroeporganisaties geen voorwaarden kan opleggen inzake programmatie, aandeelhoudersstructuur, nieuws- of regioberichtgeving, kwaliteits- en diversiteitsstandaarden, technische uitrol naar dekking, financiële planning of businessplanning, enz., wat wel het geval is bij het toekennen van FM-erkenningen. Om in de toekomst onder meer kwalitatieve inhoudelijke voorwaarden te kunnen opleggen aan radio-omroeporganisaties die aanwezig zijn op DAB+ wil het beleid een omroepmodel uitwerken.

9.4. Update must-carry regelgeving

Tijdens de voorbereiding van zijn advies aan de Vlaamse Regering rond de must carry-verplichting ervoer de VRM dat door technologische evoluties het bestaande wettelijke kader ondertussen enigszins gedateerd is, en de huidige marktsituatie niet meer voor 100% dekt. Een actualisatie van de regelgeving zou de adviesverlening door de VRM kunnen vergemakkelijken.

9.5. European Media Freedom Act

De European Media Freedom Act (hierna EMFA) trad in werking op 7 mei 2024, maar zal echter voor het grootste deel pas van toepassing worden vanaf 8 augustus 2025 (vijftien maanden na de inwerkingtreding).

Een Europese verordening, zoals de EMFA, is rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten en vereist in

principe weinig of geen omzetting. Bij de EMFA zou dit anders kunnen zijn, door de vele 'open' bepalingen die zij bevat.

In de EMFA wordt aan de bestaande mediaregulatoren in de zin van de Richtlijn AVMD een grote rol toebedeeld voor toezicht en handhaving. Het toepassingsgebied van de EMFA bestaat specifiek uit de sector van de mediadiensten, waardoor de EMFA in hoofdzaak zal raken aan de Vlaamse bevoegdheid voor de inhoudelijke en technische aspecten voor de audiovisuele en auditieve mediadiensten, inclusief het toezicht op deze mediaregelgeving.

De VRM zal in principe, samen met de andere mediaregulatoren in België, belast worden met de ontwikkeling van een nationale databank voor media-eigendom. De informatie die in deze openbare databank moet zitten is uitgebreider dan de informatie die momenteel ter beschikking wordt gesteld via het mediaconcentratierapport.

Er zal ook overleg gepleegd moeten worden met de perssector, aangezien de mediadiensten waarover sprake is in de EMFA ruimer zijn dan de audiovisuele mediadiensten waarop de AVMSD betrekking heeft (en dus ook de geschreven pers omvatten). Er moet dus in een procedure voorzien worden waarbij mediaregulatoren kunnen samenwerken met zelfregulerende organen van de geschreven pers, en worden bepaald welke organen dit dan zouden zijn.

De taken van de Europese Raad voor Mediadiensten (EBMS), die dus in de plaats zal komen van ERGA, zullen uitgebreider zijn dan die van ERGA. Indien een lidstaat meer dan één NRI heeft, zorgen die NRI's indien nodig voor onderlinge coördinatie en benoemen ze een gezamenlijke vertegenwoordiger.

De lidstaten moeten in hun nationale regelgeving materiële en procedurele regels opnemen ter voorafgaande beoordeling (die zich onderscheidt van de beoordelingen op grond van het mededingingsrecht) van concentraties op de mediamarkt die van aanzienlijke invloed zouden kunnen zijn op de pluriformiteit van de media en op de redactionele onafhankelijkheid. Dit betreft een nieuwe taak voor de VRM waarvoor procedures uitgewerkt moeten worden.

Mogelijke andere bijkomende taken voor de VRM hebben betrekking op

- verklaringen van aanbieders van mediadiensten in het kader van hun 'media-privilege' ten aanzien van VLOP's,
- aanbieders van systemen voor publiekmeting aanmoedigen gedragscodes op te stellen, en
- mogelijkheden om het media-aanbod via gebruikersinterfaces te personaliseren

Hoe dan ook zullen binnen België afspraken moeten worden gemaakt, via een (bijkomend) samenwerkingsakkoord, of andere minder formele overlegvormen, tussen de verschillende betrokken bevoegde overheden en (gebeurlijk zelfregulerende) instanties, met betrekking tot de toepassing, implementatie en handhaving van de EMFA.

Dit volgt minstens uit het gegeven dat het toepassingsgebied van de EMFA niet louter beperkt is tot audiovisuele en auditieve mediadiensten, maar bv. ook de 'geschreven pers' omvat, de EMFA kwesties regelt die ook raken aan andere rechtsdomeinen dan het mediarecht (zoals het mededingingsrecht of de bescherming van het journalistieke bronnengeheim) en elke lidstaat maar over één stem in de Europese Raad voor Mediadiensten (EBMS) zal beschikken.

De EMFA stelt in ieder geval uitdrukkelijk dat de lidstaten er moeten voor zorgen dat de 'nationale regulerende instanties of organen' (mediaregulatoren, zoals de VRM) over adequate financiële, personele en technische middelen beschikken om hun taken op grond van de EMFA uit te voeren.

Gelet op de bijkomende taken, lijkt het nodig extra middelen aan de VRM te verschaffen.

9.6. Digitaledienstenverordening

De Digitaledienstenverordening (hierna: DSA) werd op 17 februari 2024 volledig (en rechtstreeks) van toepassing. Tijdens dit eerste jaar heeft met name het toezicht door de Europese Commissie ten aanzien van de VLOP's veel aandacht gekregen. Dit lijkt allerm minst te zullen afnemen in 2025, gezien o.m. verwijten van censuur, verklaringen van VLOP's over beleidswijzigingen, mogelijke online beïnvloeding verkiezingen, etc.

Het toezicht op de naleving van de DSA gebeurt echter ook door nationale digitaledienstencoördinatoren (en bevoegde autoriteiten), die daarover ook overleggen in de 'Europese Raad voor Digitale Diensten' (digitaledienstenraad of EBDS).

Hoewel de VRM reeds bij decreet van 26 januari 2024 werd aangeduid als een bevoegde autoriteit in de zin van artikel 49 van de DSA (één van de vier in België), is het Belgische samenwerkingsakkoord dat de Belgische digitaledienstencoördinator (het BIPT) aanduidt en de onderlinge taakverdeling met de bevoegde autoriteiten regelt, pas op 9 januari 2025 in werking getreden.

Terwijl de bevoegde autoriteiten in België reeds in 2024 veel DSA-activiteiten hebben verricht (en o.m. de talrijke EBDS-vergaderingen hebben gevolgd), zullen zij met de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord in 2025 hun DSA-bevoegdheden ten volle kunnen uitoefenen (bv. ook wat betreft het behandelen van verzoeken om 'betrouwbare flagger', erkende onderzoeker of buitengerechtelijk geschillenbeslechtsorgaan te worden).

10. Overzicht monitoring 2024

Het overzicht van de monitoringsopdrachten televisie kan je raadplegen op

<https://www.vlaamseregulatormedia.be/nl/radio-tv-en-netwerken/tv/monitoring-van-televisieuitzendingen>

Het overzicht van de monitoringsopdrachten radio kan je raadplegen op

<https://www.vlaamseregulatormedia.be/nl/radio-tv-en-netwerken/radio/monitoring-van-radio-uitzendingen>